

NOVA ГАЗЕТА

№ 30 (239) Липень 25, 2013, Нью-Йорк

№ 30 (239), July 25, 2013, New York

ЗА КИЇВСЬКИМ ЧАСОМ

**ВОЛИНСЬКА ТРАГЕДІЯ: ХТО ЗАТЯГНЕ
ВУЗОЛ НЕНАВИСТІ?**

Стор. 6 – 7

АМЕРИКА В ОСОБАХ

**ГЕЛЕН ТОМАС: ЖИТТЯ,
ВІДДАНЕ ЖУРНАЛІСТИЦІ**

Стор. 9

У ГРОМАДІ

**СВЯТО ГЕРОЇВ, НАД ЯКИМИ
НЕ ВЛАДНИЙ ЧАС**

Стор. 15

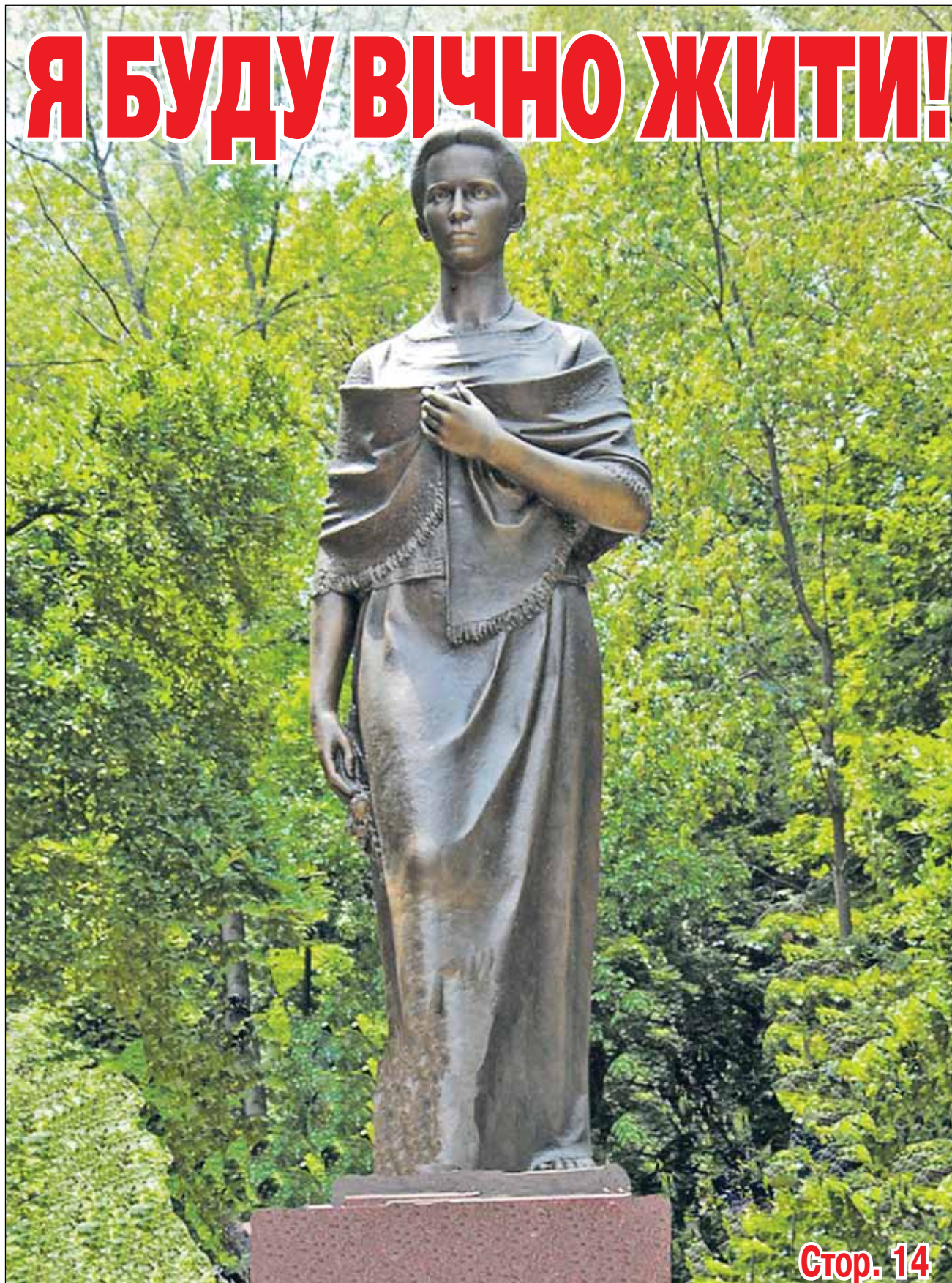
ДОВОЛА СВІТУ

**РИМ - ВІЧНИЙ
І ПРОМИНАЛЬНИЙ**

Стор. 20-21

Я БУДУ ВІЧНО ЖИТИ!

Стор. 14

КОЛИ КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР ОХРЕСТИВ УКРАЇНУ-РУСЬ?

Стор. 5, 16

Центр української культури в Гантері «Музика в Гражді»

ПРОГРАМА НА СЕЗОН-2013

- 6-го липня.....Доброчинний концерт за участю скрипальки Соломії Івахів, челістки Наталі Хоми та піаніста Володимира Винницького
- 13-го липняПрезентація книжки Юрія Тарнавського «Квіти Хворому»
- 20-го липня.....Речиталь піаніста Йосипа Єрміна зі Львова
- 27-го липня.....Концерт «Peter Nelson Jazz Quartet»
- 3-го серпня.....«Віденський вечір» – струнний квінтет – скрипалі Анна Рабінова і Бела Горват, віоліст Рандолф Келлі, челістки Наталя Хома і Марта Багратуні.
- 10-го серпня....Діточий концерт вихованців школи співу українських народних пісень
- 17-го серпня....Концерт солістки Київської Опери Лесі Олексієвої.
- 31-го серпня ...Концерт скрипальки Соломії Сороки і піаніста Артура Гріна.

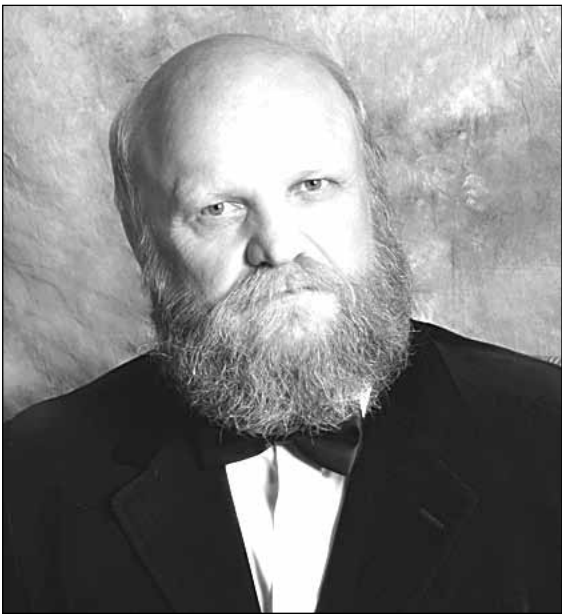
Всі концерти відбуваються в Гражді при дорозі 23-А в Jewett, N.Y.
Додаткові інформації поміщені на веб-сторінці
www.GrazhdaMusicandArt.org

КУРСИ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

- 29-го липня до 1-го серпня – Писанки і Кераміка
(інструктор С. Зелик)
- 5-го до 9-го серпня – Вишивання (інструктор Л. Волинець)
- 29-го липня до 9-го серпня – Спів для дітей від 4 до 10 років
(інструктор Анна Бачинська)

Реченець зголошення на курси – до 15-го липня
за тел. (212) 533-6419 або (518) 989-6218

65 рядків від редактора

Доброго дня, шановні читачі!

Днями мав нагоду переглянути список 148 зрадників України, які підписали звернення до польського Сейму з підтримкою формулювання Сенату, який назвав Волинську трагедію 1943 року «етнічними чистками з ознаками геноциду». Ці Юди, які всілися під куполом Верховної Ради, розрахувавшись за мандат, який потрібен їм для захисту награвованого, мільйонами вкрадених у народу доларів, виступили проти власного народу, крадучи представників якого вони назвали «різунами».

Уявіть собі членів американського Конгресу, які назвали б своїх солдатів, які билися проти нацизму на фронтах Другої світової війни, «вбивцями й мародерами», що знищували мирне німецьке населення. Такого навіть уявити не можна. А в Україні так звані народні обранці ображають власний народ і після цього продовжують сидіти в депутатських кріслах.

Втім, ці крісла були престижними лише колись, на зорі нашої незалежності. Нині ж це свідчення приналежності до касты наскрізь скорумпованих, напівбандитських шукачів великих грошей, які прагнуть будь-що заволодіти депутатським мандатом, аби забезпечити свої несправедливо нажиті капітали. Серед цієї зраї повно малоосвічених бовдурів, які зуміли правдами й неправдами накрутити мільйони й купити жадану індульгенцію у вигляді посвідчення народного депутата. Порядна людина в цю клоаку під назвою «верховна зрада» ніколи не піде.

Вчитуючись у невідомі мені імена зрадників, натрапив раптом на прізвище «Шаблатович». І ледь не знепритомнів. Невже ж це отой Шаблатович, який є сином тутешніх колишніх освітян Лариси й Миколи Шаблатовичів, яких давно знаю й шаную? Це люди із Західної України (з Дрогобищини), в яких я навіть бував на днях народження. Чесні, порядні колишні вчителі, які тут, в Америці, заробляють собі на життя пересиланням пачок в Україну. Почав вивчати біографію цього народного депутата і, шокований, встановив: так, це їхній син! В його біографії написано, що це молодий український мільйонер, який восени минулого року став народним депутатом від Партії регіонів. Отакої! А ми кажемо Донбас, манкурти, яничари, зрадники... Людина, яка народилася й виросла в Західній Україні, де кожен куш знає й ненавидить «совіти», в родині українських освітян, які знають, що творилося в роки Другої світової війни на українській землі, раптом виступає проти власного народу, називаючи вояків Української Повстанської Армії «різунами» й підтримуючи польських шовіністів, які подають світові волинську трагедію, як «геноцид, учинений українцями».

Чи знає він, що підписує? Чи усвідомлює, що коїть? Минуть роки, і його ім'я назавжди запишуть у чорну книгу зрадників України, які в окаянні роки януковичизму за гроші ладні були продати й матір рідну. Важко уявити більше горе, ніж мати такого сина. Він належить до покоління, яке виросло вже в незалежній Україні. І що ж виросло? Покруч, у якого замість душі пачка доларів, потвора, яка йде до бандитів у найми, аби захищати й примножувати свої мільйони, зрадник, який називає тих, хто ціною свого життя забезпечив йому волю України, якою він сьогодні так насолоджується, «різунами». І найгірніше, що це не «донбасский парень» без роду й племені, не Павлік Морозов, а наш український хлопець, батьки якого вчили дітей в українських школах, а потім тяжко працювали в Америці, аби заробити для нього гроші на навчання на престижному юридичному факультеті.

Гірко все це писати та усвідомлювати й невимовно боляче. Бо якщо наші діти стають зрадниками, то яке майбутнє чекає нашу упосліджену, вистраждану, тисячі разів зражену Україну?

З пошаною до вас,
Валентин Лабунський –
головний редактор «Нової газети»

Наголоси й акценти

Українські ідеології померли, не народившись. І лібералізм тут не виняток. Виняток – ідеологія націонал-демократії. Вона справді мала всі шанси потужно стати на ноги, але її вбив наш попередній «месія».

З лібералізмом справа інша – поглянувши на нього в його первинному сенсі «прагнення до свободи», можна по-новому побачити те, що відбувається нині в Україні. І навіть спробувати зрозуміти, чому в нас останнім часом так страждають молоді дівчата. Так, це теж наслідок наших спотворених уявлень про свободу. Гвалтувати і вбивати – це ж круто!

Ідеологія – поняття нове, якихось 200 років тому політики успішно обходилися і без неї. Політичними партіями тоді називали різні групи наближених до монарха людей – його

КРАХ УКРАЇНСЬКОГО ЛІБЕРАЛІЗМУ

фаворитів, а «ідеологами» Наполеон Бонапарт принизливо звав своїх придворних філософів. В ті часи державні мужі керувалися одним лише правом сили, а вся їхня «ідеологія» зводилася до одного – обґрунтування справедливості цієї сили. Та й то лише тоді, коли її виявлялося замало.

Потреба ж у якомусь ідеологічному, в сучасному розумінні цього слова, обґрунтуванні права на владу виникла тоді, коли всупереч цьому праву сили в середовищі народу стала зароджуватися ідея його свободи. Але справді політичним цей процес став тоді, коли до усіх його учасників – правителів, простого люду й інтелектуалів, додалася нова сила – новонароджений клас буржуазії, який накопичивши кошти, не захотів і далі коритися свавіллю королів.

Це й стало чи не основною причиною Французької революції 1789 року. Франція кінця XVIII століття взагалі надто вже була схожою на сучасну Україну. Король (президент) безумно тратив гроші, не міг звести бюджет докупити й вимагав від новонароджених капіталістів дедалі нових і нових податей на своє розкішне життя. Нічого не нагадає, ні?

Однак, буржуазія не захотіла сама вступати з ним у відкрите протистояння – жар завжди краще загрібати чужими руками. А тому й використала для своїх цілей невдоволення народних мас і ідеї філософів епохи Просвітництва.

«Свобода, Рівність, Братерство!» – ці гасла набули цілком конкретного юридичного звучання вже після революції, оформившись у Кодекс Наполеона. З незначними доповненнями в законодавстві Франції ним користуються й донині. А за великим рахунком, так з'явилася Конвенція з прав людини.

І все б нічого, от тільки виявилось, що в кого грошей побільше, в того й прав теж більше. Так в ідеології лібералізму «Свободу і Рівність» залишили, а от «Братерство» – викинули. «Ситий голодному не брат». Однак ідеологія західного лібералізму ще й досі залишається чи не найпрогресивнішою ідеологією з усіх можливих. Усюди, лиш не в Україні.

А в Україні не все так просто. Знекровлена монгольською навалю, вона відроджувалася поволи, через Галицько-Волинське князівство та наступний 300-літній розвиток у складі Великої Литви.

Зачатки сучасної української ментальності слід шукати саме там – бо те, що існувало до цього часу, з більшим правом слід вважати таки давньоруською, а не українською історією. Це закономірно –

Завдання нині суцільних українців – виховати нових, сильних чоловіків, здатних жити в гармонії зі своїми предковими жіночими архетипами

нації виникають там, де руйнуються попередні патріархально-родові відносини. І якщо в Західній Європі їх зруйнував новонароджений капіталістичний устрій, то в Україні їх знищила сама історія.

Однак це ще не все – для формування нації потрібно виникнення нової ідентичності, яка замінює собою попереднє відчуття приналежності до свого роду. Тому як нація українці стали формуватися ще пізніше – тоді, коли стали усвідомлювати цю свою приналежність, починаючи від перших братських шкіл на заході, у Львові, наступних реформ Петра Могили у центрі і до загальної грамотності населення за часів Мазепи на сході. Так поняття «свободи» стало характерною ознакою освіченого народу, зумовивши наступні народні виступи проти поневолення і гніту.

От тільки, на жаль, не буває свободи самої по собі і не буває свободи абсолютної. Свобода завжди обмежена двома чинниками – законами природи, яка для українця завжди асоціювалася з жіночим архетипом, і законами суспільства, які й далі залишалися патріархально-чоловічими.

А тому в подальшому історичному житті українського народу стали паралельно існувати дві різних свободи. Одна з них – надана самою природою і обмежена тільки її законами, і друга – обмежена людськими-чоловічими устоями суспільства.

Подібне протиріччя між цими «свободами» породило розкол суспільства на полярні категорії. На «обраних гетьманів» і «простий люд». На жінок і чоловіків. На козаків і «грекосоїв». І, на жаль, ментально поєднати їх українцям так і не вдалося – все це стало існувати одночасно і дивно.

Як-от те, що жінок на Січ не допускали, але самі козаки нерідко мали сім'ї і вряди-годи поверталися до них, розриваючись між козацькою вольницею і «неволею» подружніх відносин. Це «двозначне» ставлення до жінок відбулося і на ставленні до України, так як в народній традиції вона теж асоціювалася з жіночим образом.

А далі – гірше. Чоловіки, яких виховали жінки, адже їхні батьки були на Січі, не могли сепаруватися від матері, а тому й стали зневажати всіх інших жінок, нездатних дорівнятися до її ідеалізованого образу. І потрапивши в тенета власного інфантилізму, вже не мали шансів стати повноцінними чоловіками, здатними свідомо відстоювати власну точку зору, власні ідеали і власне кохання.

А несвідомо повстаючи проти цього ідеалізованого образу матері, заодно

стали нищити й Україну – через сприйняття її у вигляді такого ж жіночо-материнського архетипу.

Тобто, якщо повноцінний зрілий мужчина сприймає жінку як кохану, ровесницю-подругу чи як рівного собі партнера, то інфантильний – як владну матір, звільнитися від якої можна тільки шляхом її руйнації. І це автоматично переноситься і на будь-що інше, пов'язане з цим жіночим архетипом – на мову, природу, країну, культуру.

Однак не будемо виправдовувати одних лише жінок. Цей парад «безвольних гетьманів», яких ми сповна побачили 1918-го року, зупинила нова реальність – з її колективізацією, голодоморами і наступною індустріалізацією.

Знищивши останні залишки патріархально-родових відносин, більшовики спинили і процес творення нової, національної ідентичності; заборонили релігію.

Так пошуки сил, здатних захистити від втрати ідентичності, були штучно спрямованими в нове, диктаторське русло. Новим «батьком» для усіх тепер став верховний вождь всіх народів, сонцесейний Сталін.

У нього просто зобов'язаною була закохатися кожна жінка. А чоловіки – скоритися і наслідувати. Всі мали вірити в його могутність і непогіршену справедливість.

Так виникло третє уявлення про Свободу – як про те, що відповідає волі, моральним устоям і вподобанням верховного вождя. І про несвободу як про те, що цьому суперечить.

Уявлення, що захопило багатьох – адже важче повстати проти батька, ніж знову почати нищити «матір-Україну». Що особливо помітним стало там, де раніше існувало козацтво.

Тепер же, коли процес творення нової української ідентичності знову штучно був спрямованим у зворотному напрямку, все це повторилося вдруге. Тому за останні три роки всі злочини проти жінок сталися саме в тій південно-східній частині України, яка, не прийнявши ідеї української державності, іноді відверто ненавидить все українське.

І здійснюють їх якраз ті «мужчини», які зневаживши давній дух козацької вольності, нової ідентичності так і не відшукали. А тому мужчинами так і не стали. Тож насправді зараз, на щастя, гине лише останній пострадянський покруч наших уявлень про свободу.

А справжня свобода буде жити й далі. Якщо тільки ми самі її не вб'ємо. Якщо зможемо виховати нових, сильних чоловіків, здатних жити в гармонії зі своїми предковими жіночими архетипами.

Ігор Лубківський

Міжнародна панорама

Кейт Мідлтон та принц Вільям зі своїм первістком

БРИТАНІЯ СВЯТКУЄ НАРОДЖЕННЯ СПАДКОЄМЦЯ ПРЕСТОЛУ

Герцогиня Кембріджська Кейт Мідлтон народила сина. Про це повідомила прес-служба Кенсінгтонського королівського палацу. Хлопчик з'явився на світ 22 липня о 4-й годині 24 хвилини по полудні в шпиталі Святої Марії в Лондоні. Він важить приблизно 3,8 кілограма. Мати-породилля й син почувають себе добре, залишившись на ніч у шпиталі. У цьому ж шпиталі 31 рік тому народився й нинішній щасливий батько новонародженого немовляти принц Вільям. Найближчі дні він проведе з сім'єю: йому, як молодому батьку, королівські військово-повітряні сили, де він служить, надали двотижневу відпустку.

Невдовзі після народження дитини в Букінгемському палаці було виставлено традиційну офіційну грамоту, доставлену кур'єром зі шпиталю Святої Марії. «Герцогиня Кембріджська сьогодні благополучно народила сина», – йдеться в документі, підписаному лікарями, які приймали пологи. Народження наслідника британського престолу також буде ознаменовано артилейським салютом з Тауера та Грін-парку.

Про вагітність герцогині Кембріджської стало відомо в грудні 2012 року, після того, як Кейт потрапила до лікарні з приступами вранішньої нудоти. В британських ЗМІ з'явилися тоді чутки, що Кейт Мідлтон чекає двійнят, однак ці здогадки не підтвердились. Про статі дитини королівська родина заздалегідь не повідомляла, а сама герцогиня

казала, що не хоче про це знати аж до пологів.

Син Кейт Мідлтон і принца Вільяма, якому, можливо, дадуть ім'я Джордж чи Альберт, став третім у черзі на королівський престол і отримав титул першого в історії Великої Британії принца Кембріджського. Між тим, журналісти вже підраховували, що враховуючи тривалість життя Віндзорів, хлопчик, який нині народився, унаслідкує престол не раніше 2062 року. Якщо ж він доживе до 87 років, то в нього є шанс стати першим монархом XXII сторіччя.

В окремій заяві принц Уельський Чарльз висловив захват від появи свого першого онука. «Це неймовірно особливий момент для Вільяма і Кейт, і ми такі раді за них у зв'язку з народженням їхнього сина. Я надзвичайно гордий і щасливий, що вперше став дідусям, і ми з нетерпінням чекаємо на побачення з немовлям найближчим часом», – написав Чарльз.

Прем'єр-міністр Великої Британії Дейвід Кемерон, виступаючи на Даунінг-стріт, також привітав цю «прекрасну звістку»: «Це важливий момент у житті нашого народу, але я припускаю, що, перш за все, це прекрасний момент для щирої і люблячої пари, яка тепер має сина», – сказав він.

Прокоментував звістку про народження нового наслідника британського престолу в своєму мікроблозі на Twitter і лідер опозиції Ед Мілібенд: «Я радий привітати герцога і герцогиню Кембріджських. Бажаю їм і їхньому синові щастя й здоров'я».

ПАПА РИМСЬКИЙ У БРАЗИЛІЇ

Папа Римський Франциск прибув 22 липня з апостольським візитом до Бразилії. Це його перша подорож в іншу країну з моменту вступу на престол понтифіка Римо-католицької церкви. В Ріо-де-Жанейро Папу вітали десятки тисяч прочан.

Під час візиту Франциск виступив перед молоддю на знаменитому пляжі Копакабана в Ріо-де-Жанейро, відвідав базиліку Богоматері Апаресиди в штаті Са-Паулу, а також бразилійські трущоби (фавели).

Тим часом, у церкві Богоматері Апаресиди до того, як її відвідав Папа Римський, виявили саморобний вибуховий пристрій. Бомбу знайшли у ванній кімнаті паркування, котре знаходиться на території храму. Вибуховий пристрій, який мав невеличку потужність, було відразу ж знешкоджено.

22 липня біля урядового палацу в Ріо-де-Жанейро, де Папа Римський зустрічався з президентом Бразилії Ділмоу Русеф, відбулася демон-

Папа Римський Франциск на вулицях Ріо-де-Жанейро

страція протесту, в якій взяли участь сотні людей. Після того, як із натовпу було кинуто пляшку з коктейлем Молотова, поліція розігнала демонстрацію, застосувавши слізогінний газ і водомети. Демонстранти протестували проти того, що бразилійська влада буцімто витратила на підготовку візиту Папи Римського 53 мільйона доларів.

Понтифік бере участь у відзначенні Всесвітнього дня молоді, яке відбувається в Ріо-де-Жанейро з 23 по 28 липня. Він зупинився в

Апостольському палаці ду Сумаре. За даними журналістів, кухарям довелося значно скоротити заплановане меню, оскільки Папа повідомив, що віддає перевагу не делікатесам, а простій їжі. Тим не менше, шеф-кухар має намір пригостити понтифіка стравами національної бразилійської кухні. Основною складовою меню для нього стане пау-де-кейжу (сирний хліб), рис і квасоля, котрі входять до щоденного раціону більшості бразилійців.

ЗЕМЛЕТРУС У КИТАЇ

Землетрус у Китаї забрав більш як сто людських життів

Кількість жертв землетрусу в Китаї перетнула межу 100 осіб. Про це передало китайське інформгентство Сінгуа з посиланням на місцеву владу. Ще кілька десятків осіб пропали без вісти.

Найбільшу кількість жертв зафіксовано в міському окрузі Дінсі, де загинуло щонайменше 87 осіб. Ще кілька десятків осіб загинуло в сусідньому окрузі Луннань. Окрім того, на даний момент відомо про

515 постраждалих, 60 з яких перебувають у критичному стані.

Внаслідок землетрусу зруйновано більш як 1,2 тисячі будинків, ще майже 21 тисяча пошкоджена частково. Через стихійне лихо в кількох населених пунктах немає електрики й мобільного зв'язку. Постраждалим не вистачає їжі й наметів для тимчасового проживання.

Представник провінції Ганьсу, де знаходився епіцентр землетру-

су, Чан Чженго повідомив, що до вечора 22 липня було зафіксовано 422 поштовха, максимальна магнітуда яких сягала 5,6 бала.

Землетрус стався вранці 22 липня в провінції Ганьсу, розташованій на півночі центральної частини Китаю. За словами представників влади округу Дінсі, магнітуда підземних поштовхів тут сягала 6,6 бала. Геологічна служба США оцінила магнітуду першого підземного поштовху в 5,9 бала. Епіцентр землетрусу знаходився на глибині десяти кілометрів. Від підземних поштовхів серйозно постраждали селища Пума, Мейчуань, Чжунчжай та інші волості повіту Мінсянь, а також 8 волостей і селищ повіту Чжансянь.

У постраждалих районах перервалися зв'язок та електропостачання, час від часу виникають зсуви і селеві потоки.

У зону лиха направлено військовослужбовців, поліцейських та народних ополченців.

ІЗРАЇЛЬ-ПАЛЕСТИНА: ПЕРЕЗАПУСК МИРНОГО ПРОЦЕСУ?

Питання про відновлення мирних переговорів з Ізраїлем вирішиться найближчим часом, а будь-яку угоду, котра може стати їхнім підсумком, буде винесено на всенародний референдум. Про це заявив глава Палестинської національної адміністрації (ПНА) Махмуд Аббас.

Минулого тижня державний секретар США Джон Керрі, який узяв на себе місію посередника, оголосив про принципову готовність обох конфліктуючих сторін повернутися за стіл переговорів після трьох років перерви. Ізраїльська й палестинська делегації повинні тепер зустрітися у Вашингтоні, щоб подолати останні перепони для перезапуску мирного процесу.

«Наш перший вибір для досягнення незалежної держави – вести переговори про кордоні й безпеку, встановити графік переговорів», – сказав М.Аббас. Він

Джон Керрі вмовив Махмуда Аббаса сісти за стіл переговорів з ізраїльським прем'єром Беньяміном Нетаньягу

також додав, що «якщо прогресу в досягненні угоди не буде, то всі варіанти для ПНА відкриті» й нагадав, що палестинці в умовах стагнації мирного процесу добились минулого року приєднання до ООН на правах держави-спостерігача.

М.Аббас також заявив про необхідність проведення виборів палестинського президента, парламенту й Національної ради Організації звільнення Палестини.

«Необхідно оновити законність Палестинської національної адміністрації», – сказав він. Проведення виборів, які повинні покласти край національному розколу, передбачено домовленостями між рухом Аббаса ФАТХ та опозиціонерами-ісламістами з ХАМАСу, які контролюють сектор Газа.

Сторінку підготував
Хома Мусієнко

За київським часом

Відзначення 1025-річчя Хрещення Русі вибивається з цілого потоку інших дат, які у нас так часто люблять святкувати. Свято, яке готував та координував віце-прем'єр з гуманітарних питань і колишній міністр закордонних справ Костянтин Грищенко (я навмисне акцентую увагу на цьому моменті), від самих початків носило символічний характер: воно задумувалося як щось набагато більше, ніж урочисті молебні, театралізовані дійства та патетичні слова про єдність держави і церкви. Не дивно, що й патріарх Московський Кирило, і президент Російської Федерації Володимир Путін вагалися – чи варто їм їхати на ці урочистості. Бо це буде те свято, яке навряд чи зможуть використати у своїх цілях адепти «руського мира».

Коли у 1988 році відзначалося тисячоліття Хрещення Київської Русі, була абсолютною інша реальність: існував Радянський Союз, про можливий розпад якого говорили лише найвідчайдушніші дисиденти (навіть В'ячеслав Чорновіл про можливість відокремлення України від СРСР почав говорити лише наприкінці 1989-го, а Народний Рух – з березня 1990-го; до тих пір всіх, хто заявляли про «самостійну Україну», навіть у середовищі дисидентів вважали провокаторами). Існувала фактично непорушна догма про колиску трьох братніх народів – Київську Русь. Існувала схема історії: Русь, її спадкоємця – Московське царство (вона ж – Росія), українські та білоруські землі, що перебували під чужоземним поневоленням і мріяли про возз'єднання з Росією, Богдан Хмельницький, Переяславська Рада, спільна боротьба українців, білорусів і росіян за соціальне визволення, Жовтнева революція, громадянська війна, Велика вітчизняна війна, розквіт і процвітання єдиної сім'ї братніх народів. Церква у цій системі посідала своє місце: як середньовічний рушій культури, який у період розвиненого соціалізму виявився рудиментом історії. Рудиментом, який потрібно було вшанувати – без надмірностей (на противагу цій церковній даті було вирішено у 1982 році відсвяткувати 1500-ліття Києва – такий собі псевдонауковий, не підкріплений жодними історичними даними ювілей). Патріарх Пимен, якого жартома називали «сімнадцятим членом Політбюро ЦК КПРС», займав ультрало-альну позицію щодо влади і в ЦК не надто переймалися тим, що церква хоче відсвяткувати подію із церковної історії. Хіба що, очікуючи приїзду до Києва гостей, побудували на центральній вулиці столиці України новий готель «Хрещатик»...

Тим більше, що тоді, у 1988 році, основні урочистості проходили у Загорську, в Троїце-Сергіївській Лаврі, у

червні (а не в липні). Інформаційний простір був переповнений іншими подіями: саме у ті дні Михайло Горбачов і Рональд Рейган завершили переговори у Москві щодо скорочення ракет середньої дальності, партія готувалася до XIX партійної конференції. В США готувалися до президентських виборів. У Європі Маргарет Тетчер закликала політиків одуматися і не робити дурниць – не йти на економічне та політичне об'єднання, яке за пару років постає у вигляді Європейського Союзу... Тобто, за цими подіями губилося відчуття свята – воно пройшло доволі скромно. Прибули глави низки церков – патріархи Антіохійський, Румунський, Болгарський, Єрусалимський, Кіпрський та Патріарх-католикос Грузії. Вселенський патріарх приїздити відмовився. Голова Президії Верховної Ради СРСР Андрій Громико вручив двом майбутнім залятим опонентам – митрополиту Київському Філарету та митрополиту Ленінградському Алексію – ордени Трудового Червоного Прапора. Відбулися молебні та урочистості. Цим і обмежилися. Через 25 років ситуація докорінно змінилася. Змінився світ. Змінилася сутність свята.

Пам'ятник Володимирі Великому в Києві, відкритий 10 жовтня 1853 р. Скульптори – Василь Демут-Малиновський (барельєфи) та Петро Клодт (статуя), архітектор – Костянтин Тон

НЕВІДСТУПНЕ МИНУЛЕ

У 2013 році основні урочистості відбуваються у Києві. Тут збираються глави кількох країн – точно України, Росії, Сербії, Молдови. Під питанням – приїзд президента Білорусі (хоча вірогідність його присутності є дуже високою). Збираються ієрархи церков. При цьому дана подія виходить на перший план у новинах – жодна інша подія не перекриє за масштабністю святкування 1025-річчя Хрещення Русі.

З точки зору України відзначення цієї дати носить символічний характер. Князь Володимир у 988 році – згідно з літописом – стояв перед вибором. Так само перед вибором стоїть сьогодні Україна. І тоді, і тепер це був цивілізаційний вибір. Володимирі Путіну (і не лише йому) запропонували бути свідком цього вибору, та ще й підвівши історичну основу. Ось тут стає зрозуміло, чому готувати відзначення 1025-річчя Хрещення доручили кадровому дипломату Грищенку, який фактично підготував підписання Угоди про асоціацію з ЄС – для Януковича цей момент має символічне значення. Ще один момент: ані Путін, ані Кирило не будуть головними дійовими особами урочистостей. У них є статус високоповажних, але все-таки гостей. Тобто, в історичному плані це – своєрідне розставлення крапок над «!» у питаннях, чиєю є історія Київської Русі і хто є прямим спадкоємцем традицій. Участь глав Сербії та Молдови, а також патріарха Грузинської церкви – також у ранзі високих гостей свята, на одному рівні з Путіним і Кирилом – є доволі промовистою.

...Історики доволі скептично ставляться до літописного повідомлення про те, що Київську Русь було хрещено у 988 році. Це, скоріше, данина традиції, аніж історична правда. Покійний академік Геннадій Літавін стверджував, що про хрещення Русі за часів Володимира не згадує жодна візантійська, арабська чи будь-яка європейська хроніка. Натомість є десятки свідчень того, що Русь було хрещено на 122

роки раніше, у часи князя Аскольда. Християнська партія у Києві була традиційно сильною – історія знає князів-християн до Володимира, знає приклади християнських храмів та діяльності християнської громади до 988 року. Скоріше за все, варто говорити про спробу Володимира на деякому етапі реставрувати язичницькі культури («Пантеон Володимира» 980 року) – як елемент пошуку свого вибору – і за кілька років знову повернутися до християнства.

Володимир поставив крапку у хитаннях щодо того, куди йти і в якому напрямку. Русь була переважно купецькою державою, залежною від товарних потоків і від інтересів купецької знаті. Тут були надзвичайно сильними впливи різних «партій», орієнтованих на арабський світ, єврейські, грецькі, варязькі, німецькі, польські групи. Орієнтація на Візантію підтримувалася далеко не всіма. Торгівля з арабами – можна припустити – давала більш економічні вигоди. Припускаю (звісно, жартома), що у ті часи так само діяв якийсь «Арабський вибір» чи «За Хазарію святу!»», які переконували князя і його оточення: християнський вибір є хибним, наводили дані про те, що лише 32,2% респондентів з правом голосу на віках підтримують ідею візантоінтеграції, а переважна більшість виступають за традиційні, випробувані роками і скріплені кров'ю і спільною героїчною історією зв'язки з Хазарією. Хтось говорив про можливі економічні втрати від входження у нову систему стосунків із Візантією. Хтось говорив, що у Візантії криза, вона тріщить по швах, відзначаються соціальні негаразди і економічні проблеми – натомість арабський світ динамічно розвивається, володіє сировинними ресурсами та новими технологіями... Спокус було чимало.

988 рік – це, скоріше за все, не рік Хрещення Русі, а рік Кінцевого Вибору. Цього року Володимир перестав вагатися і однозначно поставив крапку у своєму виборі, віддавши християнам усі префе-

ренції у системі державної влади і оголосивши Христову церкву церковно-правлячою верствою. Для цього йому не потрібно було зганяти киян у води Дніпра – йому потрібно було привести до присяги знать. Арон Гуревич – один з найбільших знавців середньовічної історії – назвав середньовіччя «культурою мовчазної більшості». Все визначала ініціативна меншість, згуртована довкола князя. Тому – скоріш за все – не було того, що зображують на своїх картинах пізніші історики, а саме натовпів голих киян, які стоять по шию у воді, з вдячністю приймаючи хрещення від екзальтованого князя. Інші релігії – в тому числі поганство – продовжували існувати й надалі, але на рівні правлячої верстви міцно укорінилися саме християнство, яке віднині було поза конкуренцією.

Але головні моменти того, що мало місце у 988 році, лежать у позарелігійній площині. По-перше, Володимир визнав свої володіння частиною цивілізаційного простору, на який поширювалася духовна влада Папи й Патріарха (до Керуларського розколу 1054 року християнська церква була єдиною, без канонічного поділу на православ'я та католицизм). У часі це збіглося з поширенням християнства у Західній Європі – Польща й скандинавські народи прийняли християнство наприкінці X століття. Подальша система династичних шлюбів, що практикувалася Володимиром та його нащадками, зміцнила цей цивілізаційний вибір, а система торгівельних зв'язків розширила присутність руських купців на ринках саме християнського світу.

По-друге, за деякими даними, Володимир отримав з Константинополя вінець – символ визнання монархом, рівним іншим європейським християнським монархам. Досі він був одним із ватажків варварських державних утворень. Костянтин Порфірогенет за кілька десятиліть до Володимира писав про русів і про печенігів як про рівні за значенням – з точки зору візантійського політика – племена,

які потрібно нацьковувати одне на одне. Після 988 року Русь перестає сприйматися як частина «скіфського світу». Монарший вінець – символ легітимності влади – розставляє все на свої місця: київський володар отримує визнання у світі.

До речі: з цього моменту припиняються походи Русі на Візантію. Очевидно, в рамках нового цивілізаційного вибору починають відігравати важливу роль інші механізми врегулювання суперечок. Єдиний похід на Візантію після 988 року – під проводом сина Ярослава Мудрого Володимира у 1044 році – виявився не просто невдалим, а й бездарним: кораблі потонули ще до зустрічі з візантійським флотом.

Ці світські моменти – визнання Русі та цивілізаційний вибір – явно не до вподоби тим, хто хотів би акцентувати увагу виключно на духовно-метафізичній складовій. Київська Русь, що внаслідок свого вибору опинилася перед необхідністю не стільки воювати з Візантією, скільки колонізувати простір на півночі й на сході, поширюючи християнство та шукаючи нові ресурси, дала поштовх новим державницьким процесам та новій колонізації. Саме у цих колонізаційних процесах варто шукати витоки нинішньої Росії. Взаємодія слов'янських переселенців із Балтики (Новгород) та колонізаторів із берегів Дніпра з місцевими самотніми племенами створили підґрунтя для виникнення Ростовського, Суздальського, Рязанського, Володимирського та інших північно-східних князівств.

Але це вже – інша історія. Яка до подій кінця X століття не має жодного відношення і яка, звісно, не надто подобається багатьом із тих, хто живуть із питанням: «Если Киев – мать городов русских, то когда его захватили украинцы?»

Володимир Путін і патріарх Кирило перебувають до Києва не просто на святкування 1025-річчя Хрещення Київської Русі. Фактично вони перебувають на свято ревізії історії й свято остаточного вибору.

Кость Бондаренко

ДІЄ-СЛОВО

Про автора: Олег ЧОРНОГУЗ – відомий український письменник, публіцист, колишній редактор журналів «Перець» та «ВУС», автор численних книжок гумору та сатири. Народився 15 квітня 1936 року в селі Іванів, Калінівського району на Вінничині. Вищу освіту здобув у Київському державному університеті імені Т.Шевченка, закінчивши факультет журналістики. Працював у районній та обласній пресі, був директором видавництва «Радянський письменник». Лауреат премій ім. Остапа Вишні, ім. Івана Багряного, родини Воскобійників, Михайла Стельмаха, Олеса Гончара. Нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня (2006), орденом Хреста Івана Мазепи (2010). Автор численних книжок, серед яких «Аристократ із Вапнярки» (1979), «Претенденти на папаху» (1983), «Вавілон на Гудзоні» (1985), «Я хочу до моря» (1989), «Дари пігмеїв» (2005), «Прими доли» (2006) та ін. Твори Олега Чорногуза перекладені 22 мовами світу. Мешкає й працює в Києві.

Ненавість не виникає з любові один до одного. Ненавість не виникає від симпатії один до одного. Ненавість не виникає від толерантності один до одного. Ненавість не виникає від терпимості один до одного. Від чого ж тоді виникає така ненавість у людини, що вона готова не тільки сусіда вбити, а разом з нею і її родину, включно з дитинчатами і до того ж спалити ще й садибу, щоб і сліду від того сусіда не залишилося? Може, мені хтось наведе приклад, коли-таки може народитися така жорстока ненавість, таке нечуване немилосердя поміж людей, донедавна милих і доброзичливих один до одного?

А тепер для ясності спробуємо намалювати таку картину: почну зі свого народу. Уявімо на мить, що українці – державний народ, маючи свою тисячолітню державу, раптом захопили польські землі (1918 рік), розпочали війну проти Речі Поспо-

литої. А через 3 роки, уклавши Ризький договір з «братньою» Москвою, почали між собою активний розподіл польських етнічних земель. Незважаючи на рішення Ради послів країн Антанти (1923 рік), почали активну українізацію поляків, змушували їх із католицизму навертатись у православ'я, руйнувати костіли, перетворюючи їх на православні храми. На всякі протести з боку окупованих поляків, українці ввели каральні загони і давали уроки географії та історії, роз'яснюючи, де чие місце, не з допомогою географічної мапи чи указки, а з допомогою шомполів від гвинтівок. Забирали українці на окупованих ними польських територіях кращі землі й віддавали українським селянам. Арештовували поляків за передплату польських газет, організацію польських просвітницьких товариств, змушували їх називатись не поляками, а мало-українцями, а саму Польщу – Мало-україною. Без суду й слідства українці арештовували поляків тільки за те, що вони носили свій національний стрій, а не українську вишиванку. А в зв'язку з небажанням поляків слухатись українців-загарбників, український уряд оголосив першу пацифікацію проти поляків на їхніх же етнічних землях. Українською мовою це означало придушення всяких протестів, дрібних бунтів, повстань проти українізації за допомогою каральних акцій урядових структур України. На цьому українці не зупинилися: вони почали ще змушувати ксьондзів називатись священиками, поляків не приймати до українських вищих навчальних закладів. Виділили квоту (5 відсотків) для поляків, білорусів, євреїв і литовців. До того ж видали таємні циркуляри (1939 рік), щоб поляків взагалі витіснити з етнічних земель і переселити на чужі їм німецькі землі, тобто поближче до кордонів по сусідству з войовничими прусакми. Коли поляки опиралися, шовіністично налаштовані й до зубів озброєні українці почали їх, як бидло (це такий невеличкий польський бичок), масово винищувати. Це була типовая картина українського імперіалізму стосовно польського населення. Депортацію поляків з українських земель до прусаків влаштували в чотири етапи, щоб повністю очистити етнічну польську територію і духу польського там не залишилося навіть на могилах щасливо і передчасно померлих. Щоправда, півміліонна гірських поляків, українці чомусь пожаліли й перекинули в глиб Другої Речі Посполитої, дарувавши їм життя. Після вбивства неспокійних і бунтівних українці ще виселили 158 тисяч поляків на невідомі досі їм землі. Потім те саме зробили з польськими політв'язнями, що сиділи в гітлерівському таборі «Явожно», але чинили опір депортації.

Не витримавши такої нелюдської наруги над собою, не збираючись стати українцями чи хоча б православними, поляки йдуть у глибоке підлілля і викидають гасло «Хоч з чортом, аби не з українцем!». Але й на цьому не зупиняються молоді польські патріоти. Вони на своїх націоналістичних таємних зібраннях вирішують вдатися до терористичних актів проти українських високопосадовців, які так зневажливо ставляться до мирних і пригноблених поляків, вимагаючи: або український раб, або повноцінний українець. Третього не дано! Польські патріоти присягаються вмерти, але не погодитися з рабством і не відмовитися від своєї землі, своєї ідентичності. Це їм вдається: вони за короткий термін знищують найбільш радикальних, шовіністично налаштованих українських міністрів та генералів, котрі підтримують дух

трьох поспіль українських пацифікацій проти поляків і фізично знищують кількох найвищих посадовців з українського уряду.

Як вам така картина? Чи не садисти й вбивці ці шовіністичні українці-загарбники, що так поведуться на етнічних землях нещасних, поневолених поляків? А тепер повернімося до реальності. Все вищеописане мало місце, тільки все було з точністю до навпаки. Було так, як я описав (лише навпаки), опираючись не на емоції й чутки, а на історичні документи. Не українці знущалися так жорстоко над поляками, не маючи своєї держави, а польські шовіністи над українцями на їхніх рідних, споконвічних етнічних землях. Не українці оголосили й провели три пацифікації, а поля-

Спільна панахида пам'яті за невинно убієнними жертвами Волинської трагедії в селі Павлівка на Волині

ВОЛИНСЬКА ТРАГЕДІЯ ТА КИЇВСЬКІ ЮДИ

148 народних депутатів України попросили Сейм Республіки Польща визнати Волинську трагедію геноцидом польського народу. Про це йдеться у зверненні обранців Верховної Ради до депутатів Сейму й маршалка Єви Копач. «Просимо вас, депутатів Сейму Республіки Польща, підтримати рішення Сенату, визнати Волинську різанину ОУН-УПА геноцидом щодо польського населення й засудити злочинні діяння українських націоналістів», – наголошується в документі, який підписали 119 «регіоналів», 23 комуніста й 6 позафракційних.

ки. Не українці оголосили геноцид українському народу, а поляки під час пацифікацій 30-х років минулого століття й пізніше, під час операції «Вісла». Бо не було тоді в українців ніякого уряду, кабінету міністрів і ніяких таємних наказів і циркулярів. Не мав поневоленій Польщею західно-український люд свого уряду в екзилі (на кшталт польського в Лондоні, на чолі з генералом Владиславом Сікорським). Він просто жив і каторжно працював на себе й польського пана на своїй землі: принаймні, осміяний, зневажений, якого називали не інакше, як бидлом. А потім настала Друга світова війна. І знову принесла кров обом народам на цій території. Кращі уми як з польського боку, так і з українського, заклали подати один одному руку і боротися проти спільних нових загарбників, які репрезентували гітлерівський Третій рейх і сталінський СРСР. Така історична правда. Шкода, що 148 юд з Верховної зради, переважно малоосвічених і повністю безстидних і аморальних, а швидше за все, платних і неоплатних московських агентів, не знаючи історії, фактів, реальності того часу, не ознайомившись з історичними документами, на замовлення Кремля підписують лист ганьби проти українського народу, живучи й паразитуючи на нашій землі.

Українці напередодні Другої світової війни з одного боку (польського), переживши польські каральні експедиції по своїх містах і селах, а з другого (совєтського) – громадянську війну, два голодомори, розстріляне Відродження, сподівалися стати союзником Рейху й відновити Українську самостійну соборну державу. Це чи не єдиний був шанс, як у словаків, болгар чи хорватів. Тим паче, що націонал-патріотичним колам українців Берліном таке було обіцяно. Українці вже 30 червня 1941 року оголошують у Львові про прийняття Акту про Незалежність і соборність України. Та й цього разу українців обдурено і цими, третіми

за XX сторіччя окупантами. Все кінчилося трагічно: 300 українських урядовців гітлерівці арештували, 15 із них гестапо розстріляло. Решту, на чолі з Бандерою, Стецьком, Стахівим, Ленкавським, Гнатківською-Лебідь, ув'язнено в концентраційному таборі Заксенхаузен. Два рідні брати Степана Бандери було вбито в Освенцімі у жовтні 1943 року.

Бандерівців керманичі Третього рейху оголошують ворогами номер один. 25 листопада 1941 року з Берліна летить директива оперативній команді Ц/5 поліції безпеки і СД за № 12/41 з грифом «таємно, державної ваги»: «Усіх активістів бандерівського руху негайно арештовувати й після ретельного допиту без шуму ліквідувати під приводом покарання нібито за грабунки... Цей документ після ознайомлення з ним негайно знищити начальством команди». Починається відстріл українських патріотів, української інтелігенції (поетеса Олена Теліга та її чоловік Михайло, молоді поети Іван Ірлявський, Іван Кошик, професор Гупало, інженери Романів та Сиченко, проректор Київської політехніки Тодот Чередниченко, голова Київської облспоживспілки Бондаренко разом з дружиною та дітьми, провідний член ОУН Домазар-Діброва, історик Сергій Карамаш, професори Махія, Лазарко, Євген Форостівський з дружиною, Рудь, Чверда та інші. Всього понад 600 осіб). Гестапо також розстріляло біля півтисячі членів «Буковинського Куреня».

У цей же час 5 тисяч українських поліцаїв Поліського краю (фактично всі) йдуть у ліси, в УПА. Натомість гітлерівці запрошують на місце українських поліцаїв польських. Українська Повстанська Армія розпочинає нерівну боротьбу проти гітлерівців і більшовиків. Замість тилу, про який мріяв вермахт, німці отримують постійний неспокій. Це не влаштовує, як гітлерівців, так і червоних партизанів. Зокрема, командира загону Дмитра Медведєва. З Москви так само надходять директиви черво-

ним партизанам: ні на які контакти з бандерівцями не йти, спровокувати їх на боротьбу з німцями. Бандерівців нищити разом та з допомогою польських поліцаїв. Медведєв виконує вказівку Кремля: разом з польськими поліцаями жорстоко карає на горло 18 оунівців-підпільників. Це не залишається непоміченим керівництвом ОУН і УПА. А тут ще додається «легендарний» Микола Кузнецов. Його основне завдання – вбивати керівників Рейхкомісаріату, але на місці вбивства залишати гаманці чи документи, які б вказували на причетність до вбивства бандерівців. Про ці подвиги «супергероя» Пуха (псевдо Миколи Кузнецова) нам після війни розповідали з особливим пієтетом учителі радянських шкіл. Вчили, з кого брати героїський приклад. По суті, з провокатора і зрадника. Очевидно, саме від Кузнецова й Павліка Морозова пішли нинішні верховнозрадівські 148 юд, які підписали звернення проти власного народу.

Подвиги Пуха-Кузнецова в Західній Україні коштували тисячам безневинних українців найдорожчого – життя. Так, за вбивство Отто Багера фашисти стратили 2000 заручників і повісили кілька сотень українських селян. За смерть Геля розстріляли усіх в'язнів рівненської тюрми. Чи пам'ятають ці уроки історії колісінченки і з ним 148 юд, які, не знаючи справи, зганьбили себе на весь світ, виступивши проти власного народу, який їх утримує й годує? Завтра ці ж невігласи за підказкою Кремля (Берлін уже цим займатися не буде – його нині знову замінила Варшава) запросять московський десант на нашу з вами голову, окупують Україну на поклик юд, манкуртів, перевертнів, а світові доведимуть, що Другу світову війну розв'язали українці. Бо нині ж судять не гітлерівців-військових злочинців з лав СС, а вишукують дідів-українців з лав не каральної, а фронтової дивізії «Галичина» (до відома 148 юд з Верховної зради, Советська Росія в

роки Другої світової війни породила 5 таких російських дивізій, поміж них – 3 каральні). Але чи хтось бачив на лаві підсудних московських дивізійників? Тим часом, судять українців. І найчастіше безневинних. Яскравим прикладом є суд, влаштований німцями над Іваном Дем'янюком. Але то інша тема.

Сьогодні ж я хочу сказати про звичайний сільський реманент – граблі. Поляки знову наступили на них, як під час Волинської трагедії вони наступили на гітлерівські та совєтські граблі. Гітлер мріяв про тил на окупованій території України, а Сталін про знищення взагалі українців, як народу (згодом Берія та Жуков підпишуть про це цілком таємну директиву – усіх українців, без винятку, на Сибір).

Гітлерівці, як і сталіністи, розуміли: в українців одна мета – незалежна Україна. У поляків інша – утримати українські території за будь-яку ціну після розподілу по лінії Керзона, але не воювати з українцями. Це так було спочатку. Та Москва, як завжди, на відміну від України, не спала. Куранти там постійно б'ють на сполох. У 1942–1943 роках потрібно було нацькувати один на одного два народи: польський і український. Агентура брутнатих і червоних окупантів досягла свого: сірника провокаторами було кинути у копицю сухого сіна, і польське село спалахнуло. Від чийх рук не встановлено й досі: чи від гітлерівських, чи від сталінських спецгентів. Приписали ж цей підпал українцям. Мовляв, палії були в уніформі УПА. Оце так доказ! Я завтра можу одягтися в мадам Помпадур чи закосити під мадам Тю-лю-лю. Поляки ж кліюнули на цю наживку, як щука на блешню. Наступного дня спалахнуло й українське село. Насилля породжувало насилля: українці тимчасово забули гітлерівців (Берлін і Москва потирали від задоволення руки), повстанці, більшість з яких були селянами, пішли захищати своїх братів. Польські ж поліцаї пішли разом з гітлерівцями добивати українців. Так почалася Волинська трагедія.

Через роки, десятки років, хоч трішки розібравшись, хто винен і з чого все почалося, обидві сторони дійшли порозуміння – винні, як ті, так і інші, які кліюнули на провокацію окупантів, загарбників і провокаторів брутнатого чи червоного забарвлення. Українці й поляки через роки дійшли мудрого висновку: вибачаємо й просимо вибачення. Польща виступила «адвокатом» України в Європі. Хоч краще сказати – гарним сусідом України. Бо нас не треба захищати. Не ми вчинили той злочин на окупованій нашій території. Спровокували наших два народи до того злочину спецгенти від окупантів обох мастей. Від яких найперше? Досі не встановлено. Одні кажуть: це вчинили абверівці після вказівки канцелярії Третього рейху – бандерівці оголосили ворогом номер один, інші доводять, що судоплатови, кузнечови й медведеви, тобто енкаведисти.

Минули роки. Україна полюбила Польщу. Ми разом провели футбольний чемпіонат Євро–2012. Ні на їхніх, ні на наших футбольних полях, ані поза ними не було ані сварки, ані бійки. Навіть між футбольними фанами. Ми йшли пліч-о-пліч. Ми, українці, мріяли (і міремо) пліч-о-пліч увійти і в Європу. Москва ж, спостерігаючи за нашими прагненнями, римусе: підете не в Європу, а в ж... Азіати інакше не можуть, вони все воліють облили брудом і обматюкати. А тим паче, коли вчора ще слухняні «хакли» раптом ідуть у Європу.

Ми кажемо сьогодні «Геть від Москви!», як казали у 30-х роках минулого століття наші патріоти, яких розстріляли на Соловках і закопа-

ли в «чорні квадрати» в тамтешній тайзі. Ми кажемо так, бо хочемо вижити й зберегти народ і самостійну державу. Тому більшість з нас за євроінтеграцію. Ми так само, як і поляки, хочемо їздити в Європу без віз. Знайомитися з цивілізованим, а не диким азійським світом. Поляки казали, що нас підтримують. І підтримували. Український і польський президенти їдуть у Тбілісі – вони проти агресії і загарбання Грузії московським окупантом. Москва тієї поїздки Віктора Ющенка й президента Польщі Леха Качинського не забула. Як не забула й проукраїнськість Ющенка та його мрію про Європейський Союз і НАТО. Ющенко отруюють. Президент Польщі Лех Качинський розбивається на літаку під Смоленськом разом з дружиною й польською елітою, неподалік тієї ж Катині, де у 1941 році 15 тисяч польських офіцерів, що шукали захисту у Кремля, були брутально розстріляні і подані московською пропагандою жертвами гітлерівців. Дивно, що не українців. Україна, як і Польща, пережила тоді це невимовне горе. Ми полюбили нову Польщу, нова Польща полюбила оновлену Україну. І так нам хотілося, щоб це було навіки. Щоб ми і в подальшому залишалися добрими сусідами, вічними друзями, а не вічними ворогами, перекресливши чорні сторінки в нашій складній історії.

У 1945 році українське село Павлокома перестало існувати. Підрозділ Армії Крайової під командуванням підпоручника Юзефа Біса знищив у ньому 365 українців разом з місцевим парохом о. Володимиром Лемцьом

І що ж трапилося кілька років потому? А кілька років потому Україною почався політичний вояж: московський спецгент, манкурт і провокатор Колісніченко з Умані разом із польським ксьондзом Тадеушем Ісаківичем-Залеським (ще один агент) розпочали, як листівки й плакати, розвішувати чорні, як їхні душі, фотографії в Українському домі вже не про Волинську трагедію, а про... різню. На тих фотографіях могли бути як українські діти, так і польські. Але гра йшла в одні ворота. Провокатори стверджували: то жертви українських людоджерів з УПА, так вони вчинили на Волині з польськими жінками, стариками й дітьми. Але там могли бути й інші підписи. Українці могли стверджувати: що то польські єзуїти, кати–інквізитори вчинили з українськими жінками, стариками й дітьми. І кожен так само повірив би, як з тієї, так і з іншої сторони. Але з українського боку в роки незалежності вже не було ані провокацій, ані ненависті до поляків. В українських душах вже не жила ненависть до них. Цю ненависть раптом висіяли наші вороги. Висіяли, щоб знову розсварити два слов'янські, два європейські, два великі народи. І цього разу вони свого добилися. Поляки знову кліюнули. Кліюнули вже не на абверівську чи енкаведистську приманку, а на «газпромівську». Московські комівояжери з архівними (звісно, тенденційно підібраними) документами та їхніми копіями з'явилися і у Варшаві. Повитягували 70-літньої

давності документи й фотографії. Пан Артїзов, глава держархіву Російської Федерації, демонстрував «факти», читав у польській столиці полякам наглядні антиукраїнські лекції. Просвіщав, так би мовити, «темних» поляків. Представник так званого братнього народу (Москва ж постійно освідчується в любові до України й українців, називаючи його, як і раніше, «молодшим братом») висівав у варшавських лекційних залах ненависть і лють до українського народу, до всього українського, до не-

Про те, що на цьому місці було квітуче українське село Красний Сад у Горохівському районі на Волині нині нагадує лише пам'ятник – у Страсний понеділок Великого посту 1943 року поляки взяли село у кільце і зі 114 його жителів знищили 103

вдячуючи Москві, привселюдно принижує себе, просить у світової громадськості посипувати ім. Мовляв, поневолені народи, на своїй території, яку ми окупували ще за часів Пілсудського, у 1943 році підняли проти нас повстання. Почали вбивати й палити. Людей і села. Захистіть нас, окупантів, від поневоленних! Поверніть історичну справедливість! Захистіть скривджених! Мовляв, гляньте, які українці невдячні: ми окупували їхню землю, віддали її своїм селянам, забравши в українських,

оголосили українцям пацифікацію, заборонили розмовляти українською, носити вишиванки, арештовували за передплату українських газет, вбивали за те, що ходили до церкви, а не костьолу, а вони виявилися такими невдячними: почали вбивати наших міністрів-українофобів, викидати нечувані доти гасла: «Хоч з чортом, аби не з ляхом», організували повстання на своїй землі проти загарбників. Чи є в тих українців совість?! Ми їх хотіли ополучити, окатоличити, з Малополюськ зробити Великополюськ, Другу Річ Посполиту, з малополяка – великополяка, або просто поляка, або хоч з православного – католика. А вони невдячні, взялися за вила, гвинтівки, пістолети й гранати...

Ось так приблизно читається підтекст рішення, ухваленого польським Сенатом, який підтримали наші доморощені юди. Шкода. Дуже шкода. Що знову нема у деяких поляків, як і тоді не було, голови на плечах. Шкода, що тоді ніхто з поляків не врахував, скільки ж було залито в роки польської пацифікації українцям сала за шкіру. Врахували тільки вороги Польщі й вороги України. Гітлерівці й сталіністи. Ті й ті, як гестапо, так і НКВД, діяли спільно. Ті й ті провокували різню. Хай, мовляв, між собою воюють, згадують минулу польсько-українську «дружбу», топлять дітей у криницях і закидають ті криниці мертвими матерями. Хай згорають у церквах разом з розп'яттям Ісуса Христа. Хай палахкотять у костьолох з тим самим розп'яттям!

Історики, здається, десять років тому розібралися в тому заплутаному історичному вузлі. Звинуватили в кривді як ту, так і іншу сторону, як польську (за колонізацію, приниження українського населення), так українську – за надмірну відплату за те приниження. Сторінку, здається, перегорнули, написавши на ній: «Прощаємо і простіть».

Для чого ж нині знову колупати цю рану? Для чого знову сипати на неї сіль? Невже поляки забули, як Москва робила Польщі розтини, відомі в історії як поділи Польщі, як висстрілювала їхніх безвинних офіцерів у Катині? Вони ж росіянам, як українцям, не влаштовували пацифікації,

не називали їх меншовартісними москалями, не полонізували москалів. За що ж? Не українці їхніх офіцерів порозстрілювали, а Москва. Просто заради політичної забави, послуговуючись сталінським: нема людей – нема проблеми. Для чого з тими 15 тисячами польських ротів возитися Москві: годувати, поїти, одягати, давати дах над головою, коли це можна все накрити кількома шарами землі за допомогою куль і лопат?! Варто б полякам пам'ятати, що масове винищення людей імперською Росією та Радянським Союзом, що намагався створити з усіх націй і народностей «нову історичну спільноту людей» не знято Кремлем з порядку денного й нині. Цьому свідчення – безперервна експансія проти всіх сусідів РФ, що її оточують. Особливо жорстокий і безсоромний наступ ведеться проти України під гаслами «ми – єдиний народ», «у нас спільна історія».

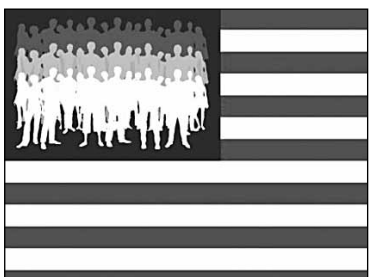
Для досягнення цієї мети так рясно на території України розсипані «російські товариства», в їхньому руслі безкарно діють їхні служки типу Колісніченка і 148 юд з Верховної зради. Яничари, манкурти – підмурок кожної імперії. Для досягнення мети й злиття народів в одну московську тюрму, черговий концтабір нинішні спадкоємці СРСР, очільники Кремля докладають усіх зусиль. Для цього Москва відкрила в Україні кілька ідеологічних фронтів. Найпідступніший поміж них – «руський мір», з допомогою якого через душу довірливих прихожан Кремль хоче злити слов'янські народи в один казан, знищивши національну церкву, культуру, мову, ідентичність і духовність не лише українського, а й інших народів, що проживають у Східній Європі. Це поляки, яких СРСР перетворив по війні на свою слухняну колонію, мали б знати, як і те, що Україна в часи монголо-татарської навали стала залізною стіною перед Європою і весь важкий тягар ординської навали прийняла на себе. Нині нащадки тих ординців керуються формулою: «Там, де межі російської мови, там і московська земля» (вислів ексдружини Володимира Путіна). Ось чому «другий фронт», відкритий в Україні служками Москви, – це русифікація. Поки що це називається «регіональні мови». У народі – «велика КаКа», на честь юд Ківалова–Колісніченка, як прощтовхнули свій горезвісний закон через Верховну зраду. Того самого Колісніченка, який через 70 років підняв з історичних руїн Волинську трагедію, назвавши її на догоду свого сюзерена – різнею.

Сьогодні хотілося б, аби поляки відкинули свої емоції на задвірки. Щоб це була гра не в одні ворота. Щоб у них, поляків, та й у нас не грали емоції, а панували тверезість і розум. Щоб любов йшла попереду ненависті, потиск рук – попереду пострілу пістолета, і тоді все в нас буде добре. Добже! У нашому спільному європейському домі.

Прикро, що цього разу польський гонор узяв гору над розумом. Прикро, що й цього разу Польща повірила Кремлю, який завжди втручається в життя своїх сусідів з метою мати власну вигоду. Особливо тих, котрі аж ніяк не мріють знову потрапити в Московське ярмо і збільшити в його лоні «тюрму народів». Прикро й боляче, що поляки так і не зрозуміли, що таке уроки Москви і її «об'єктивні» історичні лекції. Історію треба не тільки читати, а й робити з неї висновки.

**Олег Чорногуз
Спеціально
для «Нової газети»**

АМЕРИКА В ОСОБАХ

Гелен Амалия Томас прожила довге (92 роки) і яскраве професійне життя – як журналістка «президентського пулу» вона працювала при десяти президентах США, починаючи з Двайта Айзенгавера й закінчуючи Бараком Обамою. Останній на її 90-ліття персонально підніс іменинниці святковий торт і заспівав «Happy Birthday to You!»

Вона була першою. Першою жінкою в керівництві національного прес-клубу, першою жінкою, вхожою на «президентські вечери», першою жінкою – членом і президентом асоціації журналістів Білого дому.

І останньою. Саме вона мала ексклюзивне право закінчувати всі президентські прес-конференції й брифінги в Білому домі сакраментальною фразою: «Дякуємо, пане Президенте!»

відзначалася незручними запитаннями, які часто ставили президентів у складну ситуацію.

«Навіщо Вам війна в Іраку?» – однозначно запитувала вона, наприклад, президента Дж. Буша, дивлячись йому у вічі з першого ряду Білого дому й бажаючи почути таку ж чесну, однозначну відповідь.

Гелен була з тих журналістів, які здатні на вчинок – у 2000 році вона «подала у відставку» з UPI після того, як агенція перейшла під крило New World Communications, фінансованої одіозним релігійним шарлатаном і водночас торгівцем зброєю Муном, лідером Unification Church.

7 червня 2010 року Гелен «пішла у відставку» з Білого дому. Це сталося після її інтерв'ю, в якому вона висло-

ГРАНД-ДАМА БІЛОГО ДОМУ

20 липня у столичному Вашингтоні відійшла у вічність Гелен Томас – легенда американської журналістики, «Жінка з першого президентського ряду», «Сидячий Будда», «Гранд-дама Білого дому», «Перша прес-леді Америки»...

Гелен Томас в Овальному кабінеті Білого дому. За столом – Президент США Джон Кеннеді

Про професійну кар'єру Гелени Томас міг би мріяти не один «боєць пера»: незмінний білодомівський кореспондент, колумніст медіаконгломерату Hearst, глава бюро агенції United Press International – UPI... Саме «боєць» – будучи ветераном «президентського пулу», вона ніколи не стала придворним журналістом, обласканим і підготовуваним властью імушми. Її місце на брифінгах у Білому домі впродовж десятиліть було в першому ряду, навпроти президентської трибуни, з якої глава найпотужнішої у світі держави чи його представники відповідали на запитання журналістів. Одна з книг Гелен Томас так і називається «Wit and Wisdom from the Front Row at the White House» – якщо дослівно, «Дотепність і мудрість з першого ряду Білого дому».

Перш, ніж розпочати брифінг, президенти часто запитували своїх прес-секретарів, чи є місця Томас у залі. Вони побоювалися її, оскільки вона

Гелен Томас народилася 4 серпня 1920 року у Вінчестері (штат Кентакі), в родині іммігрантів з лівійської столиці Тріполі. Справжнє прізвище її батька, який, очевидно, був етнічним греком, було «Antonious», але, як вона сама признавалася, його по прибутті родини до США англійзували й вкоротили на Еліс-айленд до «Thomas», оскільки батьки, перетинаючи американський кордон, не вміли

тоді по-англійськи ані писати, ані розмовляти. У сім'ї Томасів було 9 дітей. Коли Гелен виповнилося 4 роки, родина переселилася до Детройту (штат Мічиган) й відкрила там невеличку бакалійну лавку, в якій працювали всі, без винятку, Томаси, відвідуючи по неділях грецьку православну церкву.

Вони намагалися стати якомога швидше американцями. «Я вірила, що всі, хто живе в Америці, називаються американцями, незалежно від раси, кольору шкіри, соціального походження, – згадувала пізніше своє дитинство Гелен. – Аж поки одного разу не прийшла зі школи в сльозах, розповідаючи батькам, що «вони-школярі кажуть, що ми не американці, вони називають нас 'garlic eaters' – «часникові їдцями...»

У старших класах середньої школи Гелен уже знала, що стане журналісткою й після закінчення в 1942 році Wayne State University її прийняли

до Washington Daily News як «сору girl». Однак менш як через рік вона вже працювала репортером United Press (UP), де висвітлювала місцеві новини й «жіночі історії». У 1950-ті роки Гелен Томас почала спеціалізуватися на матеріалах з життя вашингтонського істеблішменту та державних інституцій.

У 1960 році вона взяла участь у президентській виборчій кампанії Джона Кеннеді, готуючи репортажі зі щоденних брифінгів і прес-конференцій у Білому домі. У 1962 році Гелен переконала президента Кеннеді дозволити жінкам відвідувати щорічні вечери в Білому домі, які традиційно влаштовувалися для чоловіків-журналістів та фотокореспондентів.

Боротьба за жіночі професійні права в 1970-му році увінчалася новою перемогою – її обрали головою агенції UPI, яка висвітлювала події в Білому домі. Гелен Томас була єдиною жінкою з пишущих журналістів, хто супроводжував президента Річарда Ніксона під час історичного візиту 1972 року до Китаю.

Вона продовжувала ламати бар'єри, розставлені для жінок-журналісток і в 1975 році стала першою жінкою-президентом Асоціації журналістів, акредитованих при Білому домі – White House Correspondents Association.

В особистому житті, здавалося, вона назавжди повинчалася тільки з журналісткою, однак, з'ясувалося, що ні – в 1971 році Гелен вийшла заміж за свого колегу Дугласа Корнелі, репортера Associated Press й прожила з ним до останнього дня, коли він у 1982 році після хвороби Альцгеймера відійшов у вічність.

Гелен Томас – авторка шести книг, серед яких «Row at the White House: My Life and Times» (1999), «Thank You for the Memories, Mr. President: Wit and Wisdom from the Front Row at the White House» (2002) «Watchdogs of Democracy? The Waning Washington Press Corps and How It Has Failed the Public» (2006), «Listen Up, Mr. President: Everything You Always Wanted Your President to Know and Do» (2009).

20 липня Гелен Томас відійшла у вічність. Президент Барак Обама, висловлюючи співчуття всьому журналістському співтовариству Америки, запитав з нагоди її смерті: «Що давало підстави називати Гелен Томас Dean of the White House Press Corps»? І сам же відповів: «Не лише тривалість її журналістської кар'єри, а насамперед її віра в те, що наша демократія працює найкраще тоді, коли ми ставимо незручні запитання й примушуємо наших лідерів на них відповідати своїми вчинками...»

Дякуємо, місис Гелен Томас!
Катерина Боруш

У першому ряду, навпроти Президента

Президент Обама: «Happy Birthday to You, Misses Thomas!»

В АМЕРИЦІ

ДЕТРОЙТ ОГОЛОСИВ
ПРО БАНКРУТСТВО

Увечері 18 липня антикризовий керівник міста Детройта Кевін Орр офіційно заявив про фінансову неспроможність міста, хоча ще вранці переконував пресу, що зможе уникнути банкрутства. Орр є фахівцем з корпоративних банкрутств і спеціально був призначений головою адміністрації для ефективного вирішення проблем міста. Таким чином, у США було оголошено про найбільше муніципальне банкрутство за всю історію країни.

Міська скарбниця виявилася більше не в змозі обслуговувати свій двадцятимільярдний борг. У червні місто вже допустило дефолт за спеціальною програмою позик на суму понад сорок мільйонів доларів. Останні десятиліття муніципалітет змушений щорічно позичати близько ста мільйонів доларів. Через дефолт кредитори, що фінансували місто, зможуть повернути не більше 1% від вкладених коштів. Муніципальні службовці залишилися без понад 90% своїх пенсійних і страхових виплат.

Детройт є найбільш депресивним містом США. Кризові явища почалися тут ще в 50-х роках минулого століття, коли американський уряд приступив до реалізації програми переселення чорношкірого населення в «автомобільну столицю». Білі кваліфіковані робітники та інженери залишили місто й переїхали в інші міста або до передмістя. Слідом за ними місто покинули й представники середнього класу, власники магазинів, банкіри, лікарі. Населення скоротилося з двох мільйонів до семисот тисяч. Нині понад сорок тисяч міських будинків не мають власників і поступово руйнуються. Більше як третина городян офіційно живуть за межею бідності. Детройт лідирує серед міст США за рівнем вбивств і загальним рівнем вуличної злочинності.

США ВИМАГАЮТЬ
ВІД РОСІЇ РОЗ'ЯСНЕННЯ
СТАТУСУ СНОУДЕНА

Білий дім вимагає від Росії роз'яснень з приводу статусу колишнього працівника ЦРУ та Агентства національної безпеки (АНБ) США Едварда Сноудена, який протягом місяця перебуває в транзитній зоні летовища «Шереметьєво». За словами офіційного представника Білого дому Джея Карні, США наполягають, що Сноуден має бути негайно виданий США, де його обвинувачують у шпигунстві та розкритті таємної інформації.

Таку заяву Дж.Карні зробив на борту літака президента США 24 липня. Того ж дня в ЗМІ з'явилися повідомлення, що Сноудену видадуть всі необхідні документи для того, щоб залишити транзитну зону «Шереметьєво». Згодом з американцем зустрівся російський адвокат Анатолій Кучерена, котрий заявив, що з причин бюрократичного характеру Сноуден має провести ще кілька днів у капсульному готелі на нейтральній території летовища.

16 липня Е.Сноуден звернувся до Федеральної міграційної служби Росії з проханням про надання йому тимчасового притулку. Спочатку вважалося, що американець виїде з Росії до однієї з країн Латинської Америки, де йому запропонували політичний притулок. Однак потім Кучерена розповів, що колишній працівник ЦРУ та АНБ розглядає можливість залишитися в Росії й знайти там працю. Він вважає, що в США йому загрожує пожиттєве ув'язнення або смертна кара.

БІЛИЙ ДІМ МОЖЕ
СКАСУВАТИ ЗУСТРІЧ
ОБАМА-ПУТІН

Президент США Барак Обама може скасувати заплановану на вересень поїздку до Москви для зустрічі з президентом Володимиром Путіним, беручи до уваги, що колишній котрактник Агентства національної безпеки США та ЦРУ Едвард Сноуден може отримати в Росії політичний притулок. Про це повідомили декілька провідних американських ЗМІ.

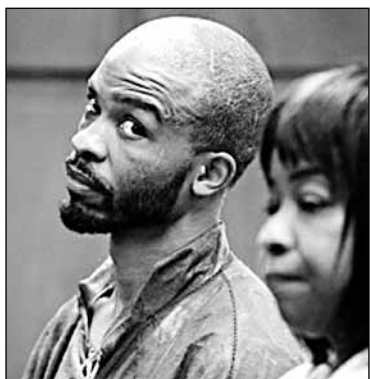

Посилаючись на анонімні джерела в уряді, газета New York Times, наприклад, зазначає, що скасування зустрічі в Москві може стати серйозним ударом для Володимира Путіна, який розглядає візити такого високого рівня, як підтвердження престижу Росії. Хоча Білий дім може скористатися самітом, щоб спробувати домогтися повернення Сноудена до США, в газеті наголошується, що скасування зустрічі може також стати свідченням значної розбіжності позицій двох країн з таких питань, як Сирія, Іран, контроль над озброєннями та протиракетна оборона. Про заплановану зустріч Обама й Путін в Москві Білий дім оголосив у червні, коли два лідери зустрічалися в Північній Ірландії. Передбачалося, що це буде додаткова зупинка в поїзді Обама до Росії для участі в саміті «Великої двадцятки»

в Санкт-Петербурзі. І хоча Обама, як і раніше, має намір приїхати до Санкт-Петербурга, він роздумує про доцільність зупинки в Москві.

В ОГАЙО
ЗЛОВИЛИ НОВОГО
«КЛІВЛЕНДСЬКОГО
МАНЬЯКА»

Поліція штату Огайо вирахувала ймовірного послідовника «Клівлендського маньяка» Ентоні Совела, якого засудили до смертної кари за численні вбивства та зґвалтування. Заарештованого 19 липня 35-річного Майкла Медісона, котрого підозрюють в убивстві щонайменше трьох жінок, надихнула на злочини історія Совела. Такий висновок слідчі зробили з його свідчень, заявив мер Іст-Клівленда (передмістя Клівленда, де було знайдено жертви Медісона) Гаррі Нортон.

22 липня затриманому було пред'явлено офіційні обвинувачення. Правоохоронні органи вийшли на Медісона, знайшовши в місті тіла трьох жінок, убитих, як вважає слідство, однією й тією ж людиною. Всі трупи було упаковано в мішки для сміття. Одну з жертв знайшли в гаражі, іншу приблизно за 45 метрів від гаража, а тіло третьої було викинуто через вікно у підвал кинутого будинку. За словами поліцейських, вони вважають, що маньяк встиг убити ще одну або двох жінок.

Нова серія вбивств жінок нагадує справу 53-річного Ентоні Совела, якого в 2011 році було визнано винним у кількох викраденнях, зґвалтуваннях і вбивствах темношкірих жінок з Клівленда. В період з 2007 по 2009 рік його жертвами стали 11 жінок. Вирок стосовно Совела й досі не приведено у виконання, оскільки суди розглядають апеляцію, подану його захистом.

ЧИ ВТРУТАТЬСЯ
АМЕРИКАНСЬКІ
ВІЙСЬКА
В СИРІЙСЬКИЙ
КОНФЛІКТ?

Голова Об'єднаного комітету начальників штабів збройних сил США генерал Мартін Демпсі накреслив низку потенційних варіантів для застосування військових сил США у Сирії. Він вказав на витрати та можливі ризики й вигоди для США у разі прямого військового втручання країни в сирійську кризу.

У листі до Конгресу, оприлюдненому 22 липня, генерал Демпсі запропонував п'ять варіантів військової допомоги, зокрема тренування опозиційних сил та знищення запасів сирійської хімічної зброї, завдання обмеженої кількості ударів

по інфраструктурі та військах Башара Асада, створення буферної зони всередині Сирії та встановлення зони, забороненої для польотів. Він сказав, що таке втручання, ймовірно, допоможе опозиції і збільшить тиск на уряд президента Башара Асада. Проте генерал наголосив, що США мають вчитись на попередніх вторгненнях, зокрема, до Афганістану й Іраку. Адже військо втручання – це мільярди витрати, які ще більш руйнують й без того ослаблену американську економіку. Досі Вашингтон відкидав можливість військового втручання у сирійський конфлікт. Наразі участь США у сирійському конфлікті обмежується наданням гуманітарної допомоги й захистом прикордонних з Сирією країн від ракетних ударів. США планують, однак, постачати повстанцям зброю.

ЖОРСТКА ПОСАДКА
НА ЛА ГВАРДІЇ

На одному з найзавантаженіших Американських летовищ, нью-йоркському Ла Гвардіа 22 липня аварійно приземлився лайнер, який прилетів з Нешвіла (штат Теннесі) і на борту якого перебували 150 пасажирів.

Під час посадки у літака зламалося переднє шасі, й лайнер на «пузі» понісся злітно-посадковою смугою, після чого вилетів за її межі на траву. Стовпи іскр і полум'я перелякали очевидців пригоди та рятувальні служби Ла Гвардії.

На щастя, серйозної катастрофи вдалося уникнути. Літак швидко залили спеціальною піною й почали евакуйовувати пасажирів. Десять осіб отримали медичну допомогу на місці, ще шістьох відвезли до шпиталю з незначними травмами.

Летовище тимчасово закрили. Представники Федерального авіаційного бюро розпочали розслідування причин аварії.

ВІДКРИТО НОВИЙ ВИД
РОГАТИХ ДИНОЗАВРІВ

Учені з американського штату Юта повідомили про відкриття раніше невідомого виду рогатого динозавра з витягнутим носом, який проживав на Землі близько 76 мільйонів років тому, коли нинішній північноамериканський континент

складався з двох частин. Про це також повідомили представники Національного історичного музею Юти в Солт-Лейк-Сіті.

За словами представниці музею Петті Карпентер, динозавр був трав'яною твариною з широким тулубом, який досягав 4,5 метрів завдовжки і важив близько 1,8 тонни. Незвичайність цього виду динозаврів надавали величезний ніс і довгі, закручені і висунуті вперед роги над очима. Ще один невеликий і тонкий як ніж ріг видавався над носом.

Останки нового виду були виявлені в районі сучасного національного заповідника Гранд-Стейркейс Ескаланте – комплексу плато, круч і каньйонів на півдні Юти. Кістки динозавра було виявлено в 2006 році студентом Університету штату Юта Еріком Ландом і включено до постійної експозиції університетського музею.

ЧАК ПОЛАНІК
НАПИШЕ
ПРОДОВЖЕННЯ
«БІЙЦІВСЬКОГО КЛУБУ»

Відомий американський письменник і журналіст Чак Поланік (Палагнюк), який має українське коріння й мешкає у місті Портленд (штат Орегон), планує написати продовження своєї відомої книги «Бійцівський клуб». Про це повідомляється на офіційному сайті письменника.

Продовження буде у вигляді серії коміксів – «графічного роману». Анонсується, що в романі автор покаже персонажів через десять років після подій у першому романі. На книжкових полицях книга з'явиться не раніше 2015 року.

Чак Поланік має одну з найбільших спільнот послідовників в інтернеті, що створена на його офіційному сайті. Творчість Поланіка, схожа за стилем на Брета Істона Елліса, Ірвіна Велша і Дугласа Коппенда, зробила його одним з найпопулярніших сучасних американських новелістів.

За повідомленнями світових та американських інформаційних агенцій

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

*Дальше поїдете
із SUAFCU Visa®*

2.95% ^{APR} **VISA**
на 6 місяців,
на бензину

**2.95%^{APR} на 6 місяців, купивши бензину
Visa® Credit карткою Самопомочі**

**Пропозиція чинна
17 червня до 15 вересня 2013 р**

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

Selfreliance.Com

300 E. Army Trail, Bloomingdale IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park IL 708-448-6785

734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

**Full
Financial
Services**

APR for gas purchases during the promotional period is 2.95% APR. Standard rates & terms apply to all other transactions. This offer is valid June 17 - September 15, 2013 and may be withdrawn at anytime without notice. Promotional interest rate will revert to standard terms at the end of the promotional period. Depending on card & terms, APR as of June 16th, 2013 is 9.9% APR; 11.9% APR; 14.9% APR. Call toll free 1-888-222-8571 for details & information about our VISA® cards.

1900 West Olney Avenue
Philadelphia, PA 19141

**МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНИХ
ТА СХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТУДІЙ
ЛА САЛЬ УНІВЕРСИТЕТУ
(CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN MASTER'S PROGRAM)**

*запрошує освічених студентів з України на
дворічне навчання на здобуття ступеня
МАГІСТРА*

До Вашого вибору тематика:

- * з української культури*
- * історії*
- * політики.*

Можливість написання магістерської роботи в українській
чи іншій слов'янській мовах.

Ми допоможемо Вам поглибити знання англійської мови.

*Якщо Ви маєте ступінь бакалавра з
українського навчального закладу,
не витрачайте часу та коштів на здобуття
базової вищої освіти в іншій царині.*

Магістерську програму Центральних та Східно-Європейських
студій Університету Ла Саль було створено з думкою про осіб,
які розвивають свою кар'єру в царинах міжнародної торгівлі,
геополітики, педагогіки, журналістики, дипломатії та суміжних
із ними дисциплін, а також для тих, хто приготується
до докторських студій.

В окремих випадках, надаємо фінансову та житлову допомогу.
Для отримання детальнішої інформації, звертайтеся за адресою
електронної пошти: cees@lasalle.edu, або телефонуйте
за номером: (215) 951 – 1200.

Завітайте на нашу веб-сторінку та складіть свою аплікацію:
[http://www.lasalle.edu/grad/
index.php?section=european_studies&page=index](http://www.lasalle.edu/grad/index.php?section=european_studies&page=index).

Страховання життя – чому я маю вибрати УНСоюз?

“ Страховання життя та анuitети УНСоюзу є доступними за цінами і простими в розумінні. Коли ви купуватимете продукти УНСоюзу, можете бути впевненими, що вас обслужать ввічливі професійні двомовні співробітники, які докладуть усі зусилля, щоб ви досягли своїх цілей. ”

Телефонуйте:
888-538-2833

Наявне не в усіх штатах.

EAST VILLAGE MEAT MARKET J. Baczynsky

Найпопулярніший у Нью-Йорку
український м'ясний магазин пропонує
широкий вибір вуджених домашніх ковбас та
свіжовиготовлених гарячих і холодних виробів
української та європейської кухні.

Tel. (212) 228 - 5590

Fax (212) 979 - 6593

E-mail: Eastvillagemeats@hotmail.com

139 2nd Ave. (Bet. 8th and 9th Streets)
NEW YORK, NY 10003

Store Hours	Monday – Thursday	8:00 am – 6:00 pm
	Friday	8:00 am – 7:00 pm
	Saturday	8:00 am – 6:00 pm

VISA • MASTERCARD • ACCEPTED

GRAND OPENING

Вівторок, 6 серпня

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА
ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА СПІЛКА

ВІАКРИВЄ НОВИЙ ВІДДІЛ
у Перт Амбой, Н.Дж.

Початок роботи відділу:
вівторок, 6 серпня 2013, о 9:00 ранку

Наш новий відділ розташований за адресою:
615 Amboy Ave, Perth Amboy, N.J. 08861

Відділ
пропонує:

- ✓ ATM автомати –
безкоштовно
для членів Кредитівки
- ✓ традиційно найнижчі
мортгеджові відсотки
- ✓ позики на авта,
персональні позики
- ✓ особисті банківські
сириньки
- ✓ власний паркінг

Для подальших інформацій відвідайте
наш головний офіс, відділи або наш вебсайт:

НЬЮ-ЙОРК, Н.Й. 215 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 Tel. (212) 533-2980 Fax. (212) 995-5204	БРУКЛИН 1678 East 17th Street, Brooklyn, N.Y. 11229 Tel. (718) 376-5057 Fax. (718) 376-5670	САВТ-БАВНД-БРУК 35 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880 Tel. (732) 469-9085 Fax. (732) 469-9165
---	--	--

(866) 859-5848 • www.UkrNatFCU.org

ХРАМОВЕ СВЯТО Української Православної Церкви Святого Пантелеймона Цілителя

Парафія Святого Пантелеймона
Цілителя Української Православної
Церкви в США

Запрошує

всіх прихожан і гостей
на Архиєрейське Богослужіння
в честь храмового свята,
яке відбудеться в неділю,
4 серпня 2013 року, за адресою:
Церква Трьох Святих, 1724 Avenue
P, Brooklyn, NY 11229.

Початок служби - о 12:00 годині ранку

Після служби о 3:00 годині по полудні
відбудеться спільний обід із Митрополитом Антонієм,
Єпископом Даниїлом, представниками Консисторії
та Генерального консульства України в Нью-Йорку.

Ціна обіду - \$ 20 з особи.

Бажаючих просимо записатися в неділю, 28 липня, у церкві
або за телефоном: (646)-763-2500 (отець Микола Філик).

Управа Парафії

ВЕЛИКІ УКРАЇНЦІ

У травні 1913-го, останнього у житті Лариси Петрівни Косач-Квіткі року, ніби передчуваючи трагічний кінець, вона по дорозі з Єгипту заїхала до родини у Київ. У помешканні матері Ольги Петрівни Косач на Маріїнсько-Благовішинській, 101, Леся Українка пробула два тижні. Тут востаннє вона зустрілася з родичами та знайомими, що на той час були в українській столиці. Побачитися з Лесею приїхали також сестри – Ольга з Катеринослава та Ізидора з Погребищ, що на Київщині. Сюди ж завітав Юрій Тесленко-Приходько, двоюрідний брат, назімавши останні Лесині фотопортрети. На жаль, родичі зауважили, «що ця остання подорож до Єгипту не додала Лесі здоров'я. Трималась вона через силу. Та Леся, з властивою їй мужністю, намагалася не виявляти страждань, які терпіла. Не виказувала безнадійності».

17 травня отримала запрошення від Київського клубу «Родина», що містився на Великій Володимирській, 42. Цього дня його члени влаштували імпрезу на її пошану. О дев'ятій годині вечора почалася постановка драматичного діалогу «Айша й Мохамед», зрежисована М. Старицькою. І хоча для підготовки вечора було обмаль часу, через що, за свідченням Людмили Старицької-Черняхівської, однієї з ініціаторів пошанування, «воно й не набрало відповідної імпрезності, але в ньому було щось невимовно сумне, що й зворушувало, й шматувало серце. Бліда, прозора постать Лесі з руками, повними квіток, зі словами, повними енергії, любові й віри, і зі смертю в очах...»

Та попри фізичну слабкість, що примушувала до постійного лежання, від Лесі ніхто не почув «ані слова про свою хворобу, ані скарги: все цікавилась нашим громадським життям, нашими літературними справами, казала про свої заміри, оповідала про свою повість з арабського життя, яку мала писати для «Вісника», – згадувала Л. Старицька-Черняхівська.

25 травня Лариса Петрівна виїхала через Одесу на Кавказ. Прощалася з родиною з невимовним сумом. Адже вже в дорозі з Єгипту зрозуміла, що тих щорічних шість місяців, авансованих африканським сонцем, не буде.

Життя Лесі Українки – це найперше трагедія особиста. І саме в кінці життя ця трагедія наче вийшла на яву, бо вже нічого не вдавалося приховати ні від родини, ні від оточення. Повернувшись до Кутаїсі, Леся застала лише чоловіка Климента Васильовича Квітку. Його названа мати Ф. Карпова з вихованкою Марусею виїхали до Києва збирати й перевозити до Кутаїсі чоловіка, котрий саме вийшов у відставку. Через незаплановану родинну подорож К. Квітка заліз у звичні для нього борги. Леся й раніше брала на себе значну частину родинних витрат. Але капітал, який отримала від батька Петра Антоновича Косача, давно розтанув. Доводилося давати уроки іноземних мов, підробляти перекладами. Відтак, постанала складна система зобов'язань – утримання родини Карпових, думки про заробітки з одного боку, боротьба з хворобою – з іншого. Та цього разу намагання перемогти хворобу виявилось марним. І ритми життя та зобов'язань перестали збігатися. А Леся ж звикла з боротьби виходити переможницею. Останні

три роки у подружжі також не мала опори: К. Квітка виявився безпорадним у подоланні житейських труднощів. І хоча хворіли туберкульозом й страждали обоє, та смертельна недуга дружини останні роки мучила його й вибивала з рівноваги. Оскільки цьогорічна єгипетська курація зовсім не вплинула на прогресуючий перебіг хвороби, то одразу ж знадобилися ліки й допомога лікаря. А почуття утриманки болісно гнітило Лесю. І лише у безвиході змушена була звертатися по допомогу, як-от тепер, коли повернулася з Києва. Адже у сімейному бюджеті не залишилося ні копійки.

Бували моменти, що чоловік і дружина втрачали надію, бо їй ставало так зле, як ніколи раніше. Однак, коли спадала гарячка, характер проявлявся ще сильніше, ніж в попередні роки, й у такі моменти Леся продовжувала працювати, будувала плани.

Зокрема, надиктовувала Клименту тексти до раніше записаних народних мелодій. Продовжувала контактувати з родичами і приятелями

Останнє фото Лесі Українки. Київ, травень 1913 р.

Я В СЕРЦІ МАЮ ТЕ, ЩО НЕ ВМИРАЄ...

1 серпня минає 100 років від дня смерті Лесі Українки

Похорон Лесі Українки. Траурна процесія проходить Маріїнсько-Благовішинською вулицею (нині Саксаганського) біля будинку № 97, у якому мешкала родина Косачів у 1899-1909 роках

лями за допомогою листів. Та й ця, єдина і така важлива для неї мова спілкування, скорочувалася до мінімуму. І в тих листах, що писала у хвилини фізичних мук, цікавилася літературними справами, турбувалася здоров'ям найближчих.

Та хвороба швидко прогресувала, спонукаючи сумні передчуття. Й тоді уже ніщо не відволікало Лесю від страждань – ані жага творення, ані плани на майбутнє. 9 липня Климент Квітка телеграфував Ользі Косач-Кривинюк: «Лесі гірше. Чи не приїде Дора? Ольгу Петрівну не повідомляю». 11 липня стан дружини настільки погіршився, що він у листі до тієї ж адресатки підтвердив потребу в приїзді наймолодшої сестри Ізидори для допомоги у догляді за хворою. Проти цього рішення не заперечувала й Леся, адже грошей на постійну доглядку не було. Та того ж дня увечері розгублений і виснажений Климент надіслав Ользі картку, що хворій краще. А вже наступного дня її стан знову погіршився, що обом не лишало «впевненості на найближчі дні». І хоча лікар радив переїхати з малярійного Кутаїсі на дачу в курорто-кліматичне селище Сурамі, де не було такої спеки, на перешкоді стало безгрошів'я. І Оль-

переконали матір, що стан хворої надзвичайно важкий. Все ж Леся Українка на смертному ложі продиктувала матері прощальну твору «На передмісті Александрії», який обіцяла для альманаху «Арґо».

Та вже 23 липня родичі за порадою лікарів таки вирішили перевезти агонізуючу Лесю з малярійного Кутаїсі до Сурамі. Однак поїздка стала фатальною: у цьому селищі Леся прожила останні кілька днів свого життя.

24 липня на листівці Ізидори до Ольги сестра приписала: «Цілую. Леся». Це були останні слова її рукою. А вже 29 липня Ольга Петрівна зрозуміла, що дочка доживає останні дні. 30 липня Леся відмовилася від їжі – її годували штучно. Надія втрачена. Тут матері довелося пережити трагічні дні. Вона напружила всі свої сили, опанувала розтрощені нерви – так, як це могла робити жінка з роду Драгоманових. Ізидора згадувала про цю героїчну витримку у трагічні для обох – матері й дочки моменти: «Весь цей час у мамі надія змінювалась одчаєм, а то знову десь у глибині душі жевріла надія: а може, станеться чудо і врятує Лесю. Та над усім мучило почуття нашої безпорадності. Леся не тратила свідомості, а тільки часами вночі марила». 30 липня мати телеграмою просить доньку Ольгу не приїждити. Та К. Квітка наступного дня телеграфує про необхідність термінового приїзду. Однак ці телеграми не застають Ольгу в Катеринославі, бо вона вже два дні у потязі. Довідавшись від матері, що потяг Ольги прибуде о четвертій ранку, Леся задрімала. Сестра приїхала на світанку... Леся вже спала вічним сном. Дива не сталося. Очі покійної дочці закрила мати.

Затяжна й жорстока «тридцятилітня війна» з трьома туберкульозами (кісток, легень і нирок) завершилася вночі 1 серпня 1913 року. І хоч Леся жила недовго, всього сорок два роки, та все ж їй випало пережити чотири драми –

смерті дядька, коханого, брата й батька.

У той же день, 1 серпня, матиписьменниці, телеграфувала з Сурамі у Київ, до редакції «Ради»: «Тяжко прибиті великим горем мати й інша родина посилають звістку на Україну, що 19 липня (за старим стилем – Т.С.) вдосвіта померла на Кавказі в Сурамі Леся Українка /Лариса Квітка, уроджена Косачівна/. Поховують у Києві. Олена Пчілка.»

У Києві почалися приготування до похорону. А 7 серпня біля 11-ї години ранку на Київський вокзал, куди зібралось досить багато людей, прибув потяг з домовиною Лесі Українки. Близько третьої години труну з її тілом встановили на катафалк і траурна процесія рушила з вокзалу до Байкового цвинтаря. Очевидці й учасники похорону, вважали, що через вакаційну пору року він не був велелюдним, як, скажімо, при похованні Миколи Лисенка. Однак сім фотографій, які дійшли до наших днів, зафіксували досить велику жалобну процесію.

Як відомо зі спогадів і газетних повідомлень того часу, траурний похід супроводжувала кінна поліція, яка пропустила лише родину за ворота цвинтаря, не дозволила й промов над могилою. Та судячи з тих же фотографій, до насипаної могили таки пробігли й учасники траурної процесії. Два священники супроводжували траурний похід від вокзалу до Байкового цвинтаря, де до них приєднався отець К. Корольков, котрий з причетом здійснив обряд поховання.

Газета «Діло» у репортажі про похорон зазначила, що після поховання біля могили ще довго залишався Климент Квітка, який гірко плакав. А 11 серпня помічнику мирового судді Кутаїського міського відділу Клименту Васильовичу Квітці видали виписку з цвинтарної метричної книги за підписом священика К. Королькова про смерть Лариси Петрівни Квіткі. Гроші за документ отримав К. Т. Мацієвич, священик Байково-Вознесенської цвинтарної церкви. Вдівець на 40 років переживе першу дружину, ще двічі одружиться, матиме сина.

Складна людська й творча доля Лариси Петрівни Косач-Квіткі (Лесі Українки) перейшла у виток посмертної. Складність долі творчої полягала в тому, що належала до недержавного народу. Гордість нашої літератури, нашої культури, нашого народу, вона не зажила тої слави, на яку заслуговувала. І це розуміла скорботна матір, яку огортав жаль, що так мало цінували її дочку навіть інтелігентні кола за її життя, «а вона стояла цілою головою вище тієї юрби, що читає наші писання».

Ці слова Олени Пчілки актуальні й через століття.

**Тамара Скрипка
Спеціально
для «Нової газети»**

**На фото на 1-й стор. –
пам'ятник Лесі Українки
в Клівленді (штат
Огайо) роботи Михайла
Черешньовського**

**У Києві побачила світ
нова книга Т.Скрипки «Ро-
дові гнізда Драгоманових-
Косачів», яку незабаром
можна буде придбати в
Українській Вільній Ака-
демії Наук (УВАН) у Нью-
Йорку. Тел. для довідок:
(212) 222-1866.**

У ГРОМАДІ

ГЕРОЯМ – СЛАВА!

7-го липня українська громада урочисто відзначила Свято героїв на Сумівській оселі в Еленвілі (штат Нью-Йорк).

За давньою традицією, кожного року це свято організовує Головна управа Організації оборони чотирьох свобод України (ООЧСУ). Ось і цього сонячного ранку вшанування розпочалося урочистою ходою представників усіх українських громадських організацій та спільною молитвою в капличці Святого Архистратига Михаїла, збудованої в пам'ять про жертви акції «Вісла», де отець Роман відправив Службу Божу та панахиду за всіх героїв України, які відійшли у вічність.

Святкова частина розпочалася привітанням голови Крайової управи СУМу Андрія Бігуна, який передав провадження святом 1-му заступникові голови Головної управи ООЧСУ Юрієві Симчиківі.

З основною промовою виступив голова Головної управи Організації оборони чотирьох свобод України Стефан Качурак, який закликав усіх присутніх й особливо молодь стати на захист української мови та нашої матері-України, бути відданими тим ідеалам, які сповідували й за які віддали життя наші українські герої.

Справжньою несподіванкою став виступ Мар'яни Фісуніної, сумівки з

Урочиста церемонія з нагоди Свята героїв на сумівській оселі в Еленвілі

осередку СУМ "Україна" в Донецьку. Вона продекламувала вірш Павла Тичини "Роману Шухевичу".

Святкову програму прикрасив і виступ виховно-вишкільного табору "Досвітні огні" імені Євгена Коновальця, який під керівництвом Андрія Стасіва виконав три пісні: «Український канон», «Не спи, моя рідна земля» та «СУМ – наша гордість».

З нагоди урочистого відзначення на адресу організаторів та учасників Свята героїв надійшли привітання від більш як 30 громадських організацій, як зі США, так і з інших країн світу.

Приємно було бачити відновлений 41-й відділ ООЧСУ з Брукліну (Нью-Йорк), який дуже чисельно брав участь у цьогорічному Святі героїв, а також підтримував своєю активною працею сумівський фестиваль "Надія є!".

Після короткої, але змістовної концертної програми відбулося урочисте покладання вінків до підніжжя пам'ятників загиблим героям. Юрій Симчик запросив хорунжих – юних сумівців до підняття українського та американського прапорів.

На закінчення ведучий представив та привітав гостей з Укра-

Промовець – голова Головної управи ООЧСУ Стефан Качурак

ни, які брали участь у святкуванні, зокрема, головного виховника цього річного вишкільного СУМівського табору Нелю Лавриненко з Києва. Водночас подякував отцеві Романові за його благословення та молитви, склав сердечну подяку учасникам виховного вишкільного табору, всім молодим сумівцям, які прибули зі своїми осередками, адміністрації та персонально адміністраторові оселі СУМ у Еленвілі Андрію Стасіву, представникам українських організацій та всім присутнім, які брали участь у цьому важливому відзначенні.

Свято героїв завершилося триразовим, гучним «Слава Україні! – Героям слава!».

Після урочистої частини референтура дружинників КУ СУМ у співпраці з 41-им відділом ООЧСУ організували для всіх присутніх у головній залі оселі показ документального фільму "Срібна земля", представлений референтом зовнішніх зв'язків 41-го відділу ООЧСУ Юрієм Баюраком та членом КУ СУМ Юрієм Симчиком.

**Анна Томчук
Фото Наталки Качурак**

МІСІЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ – НЕЗМІННА

Управу Українського музею в Нью-Йорку очолила професор Пенсильванського університету Рената Голод.

23 червня відбулися щорічні загальні збори Українського музею. Відкриваючи їх, голова управи Микола Дармохвал у короткому змістовному звіті висловив щире подяку членам управи, директору, працівникам і добровольцям музею за співпрацю, підкресливши, що, зі свого боку, як голова докладав усіх зусиль, щоб справно діяли комітети: програмний, себто планування виставок, фінансовий, членства, збіроч фондів, імпрезовий та інші. Промовець звернув увагу на демографічний стан нашої громади, який змінився і далі продовжує змінюватися. Іншими словами, відійшла й далі відходить у Божі засвіти жертвенна генерація, на плечах якої виростав і тримається Український музей. Ці факти слід брати до уваги й відповідно пристосовувати його діяльність, щоб водночас залишатися на рівні завдань, які ставить перед собою ця українська установа. А місія Українського музею в Нью-Йорку була, є й залишається незмінною – популяризувати багатогранну українську культуру, сказала директор музею Марія Шуст. У цьому ключі вона назвала цікаву виставку визначного українського художника Бориса Косарева, модерного мистецтва – Ілони Сочинської, розкішну й багату експозицію килимів, прикладного мистецтва, що експонується до сьогодні. До 200-ліття з дня народження Тараса Шевченка намічено організувати виставку мистецької спадщини Великого Кобзаря. Попри нелегкі часи, музей живе активним і насиченим життям: різдвяні й великодні ярмарки, зустрічі з

Рената Голод – голова управи Українського музею в Нью-Йорку

цікавими людьми, презентації видань українських письменників, кінофестивалі...

Адміністративний директор музею Дарія Байко підкреслила, що праця музею переважно спирається на щедрі пожертви доброчинців, яким щира подяка. На жаль, останнім часом пожертви зменшили, насамперед через економічну кризу й відхід жертводавців у країні світі, а нових добродіїв мало. На цих же причинах наголошувала й скарбник Зоряна Гафткович, подаючи загальний фінансовий стан музею. Останнім часом фінансово підтримував музей спадок Бориса Галагана, яким управа розпорядилася належним чином. Великим жертводавцем є також Федеральна кредитова кооператива «Самопоміч» у Нью-Йорку.

Ігор Гайда звітував за Романа Соробея, голову Контрольної

комісії, яка зробила висновок, що фінансово-господарська діяльність провадилася взірцево. Голова Статутної комісії Ірина Куровицька запропонувала до ухвалення опрацьований комісією статут. До справи статуту подавав роз'яснення юрист Андріян Гарасим'як. Статут було прийнято без обговорення, так, як запропонувала комісія.

Марко Бах, голова Номінаційної комісії, до якої входили Софія Геврик, Христина Карпевич, Аніса Савицька й Орест Темницький, звітуючи, підкреслив, що управа Українського музею складається з 25 членів: 13 членів від Союзу українок Америки, а 12 – від громади. На голову Українського музею було запропоновано Ренату Голод, яка має високі кваліфікації – мистецтвознавець, архітектор, професор Пенсильванського університету. Залишаються на чергову каденцію: Марко Бах, Орест Глут і Микола Галів. Запропоновано нових членів управи: Христину Бонакору і Христю Фріленд. Контрольну комісію у складі: Лідія Зайнігер – голова, члени – Рената Заяць, Ігор Зварич, Олесь Лабунька і Богдан Савицький.

Попередній голова музею Микола Дармохвал вручив Олі Гнатейко Грамоту почесного члена Українського музею у Нью-Йорку – як знак вдячності за віддану працю для розвитку й розбудови музею. Перший заступник голови управи Мар'яна Заяць від імені ексекютиви й управи висловила теплі слова вдячності Миколі Дармохвалу, який доклав багато зусиль, щоб «сформувати й осучаснити стратегію діяльності та позбутися психології музею на 13-й вулиці».

Микола Галів

ЧИСТІ СЕРЦЯ – СВІТЛІ ДУШІ

Більше сотні молодих людей зі штатів Нью-Йорк, Коннектикут, Нью-Джерсі та Іллінойс з'їхалися на І з'їзд української молоді – Молодіжний молитовний форум, який відбувався 14-16 червня у Глен-Кові при монастирі Св. Йосафата, що на Лонг-Айленді.

Учасники І Молодіжного молитовного форуму у Глен-Кові

З'їзд організувала молодіжна молитовна спільнота «Чисті серця» при Українській католицькій церкві Св.Юра в Нью-Йорку під проводом Михайла Мендюка. Учасників радо й гостинно прийняли отці-василіяни.

У перші дні особливе зацікавлення викликали духовні бесіди, які проводили з нами отець Євген на тему: «Господи, шукаю твого обличчя», отець-диякон Методій – про «Віру мого життя», отець Еміліан – про «Євангельські блаженства» та отець Лев – про «Божий поклик».

Як закликав Блаженніший Святослав у всесвітній день молоді: «Молодість має бути періодом росту – в мудрості, в роках і в ласці у Бога та людей... Ми ж постараймося шанувати нашого Господа чистотою свого серця, відкидаючи й осуджуючи усякий бруд та гріх». Розвиваючи цю думку, один із організаторів форуму Роман Верхняк розповів про заснування та діяльність молитовної спільноти «Чисті серця», а

також про символи християнства. Цього ж дня отці-василіяни відслужили Божественну Літургію.

Після смачного обіду, який приготували для учасників з'їзду жінки зі спільноти «Матері в молитві» під проводом Наталії Богуслави, отці-василіяни організували екскурсію монастирем, потому молодь мала

нагоду пограти у футбол, волейбол і більярд.

А ввечері всі зібралися біля ватри на узбережжі океанської затоки, на березі якої розташований монастир – співали, танцювали, спілкувалися.

І з'їзд української молоді – Молодіжний молитовний форум відбувся з благословення митрополита Стефана Сороки та єпископа Стемфордського владыки Павла Хомицького. З Божого благословення перший християнський форум відбувся у теплій, сонячній, високо духовній атмосфері, яка постійно відчувалася й панувала поміж учасниками з'їзду. Кожна така наша зустріч не тільки робить нас сильнішими у вірі й збагачує духовно, але й дає можливість молоді зустрічатись, гуртуватись, знайомитись й розбудовувати міцну й здорову українську громаду, як у духовному сенсі, так і світському.

**Люба Гриненко,
учасниця спільноти «Чисті серця» в Нью Йорку**

НАША ВІРА

Напередодні хрещення Київської Русі й створення єдиної Київської держави слов'янське язичництво досягло найбільшого розвитку. Протягом IX-X століть за Ігоря, Святослава та Володимира культ Перуна став державною релігією Київської Русі.

Після смерті Святослава Ярополк княжив у Києві, Олег – у древлян, а Володимир – у Новгороді. У перші роки князювання Володимир був запеклим поганином. 978 року він виступив проти свого брата Ярополка, убив його й заволодів Києвом. Ставши київським князем, Володимир виконував усі поганські приписи, виступав на різних всенародних святах, наказував відновляти старі й ставити нові статуї поганських богам, карав тих, хто не хотів вклонятися поганським ідолам. За шість років князювання Володимир здійснив чотири великих походи, у яких вивчав релігію християнських держав, переконуючись, що «його боги» не мають значного психологічного впливу на мораль воїнів, оскільки за давнім звичаєм у кожного з них є свої, окремі боги.

Володимир став великим князем, а його держава була однією з найбільших у Європі. Давні літописці зазначали, що він мав багато наложниць, а з п'яти офіційних жінок чотири були християнками (грекinya, болгарка й дві чешки), які впливали на Володимира. Господь готував йому велику світлу дорогу. «Де збільшився гріх, там зарясніла благодать». І «поглянуло на нього всемілостиве око благого Бога, і зійшла на нього благодать Всевишнього, і зародилася думка в серці його, коли він зрозумів усю суєту ідолської спокиси, і почав шукати єдиного Бога, сотворивши все видиме і невидиме». Володимир вирішив прийняти нову віру, щоб не тільки впровадити вищу культуру того часу, якою була християнська релігія, у свою країну, а й за її допомогою згуртувати різні племена біля Києва й об'єднати їх в одну націю.

Щоб справа набрала всенародного розголосу, Володимир покликав на нараду впливових бояр і послав посланців до різних держав, щоб переконатися, котра віра найкраща. Посланцям найбільше сподобалося грецьке богослужіння у святому Софійському соборі в Царгороді. Тому й вирішили прийняти віру з Візантії.

Де й коли охрестився князь Володимир? Якщо взяти за найпевнішу вірогідність літопис, то князь охрестився в 988 році в зовнішньому йому грецькому місті-фортеці Корсуні (древній Херсонес). Він послав посланців до Василя й Костянтина, які не виконали угоду про воєнну допомогу проти Варди Фоки, й наказав передати: «Я взяв ваше славне місто, але коли ви не віддасте за мене сестру Анну, то з вашим Царгородом я зроблю те саме, що з Херсонесом». Почувши це, царі обіцяли умовити Анну, а Володимир переказав: «Охрестися, тоді пошлемо свою сестру до тебе». Володимир відповів: «Хай охрес-

тять мене ті, хто прибуде разом із сестрою вашою». Царі погодилися і послали до Володимира сестру Анну, а на руську катедру митрополита Михаїла з почтом, клиром, багатьма святими мощами й іншими святощами.

«З Божою волею Володимир захворів і нічого не бачив. Він не знав, що йому робити і дуже переживав. Цариця йому сказала: «Коли хочеш видужати, швидше охрестися; коли ж не охрестишся, то не відстане від тебе хвороба». На це Володимир відповів: «Коли це правда, то великий Бог християнський!» І Володимир наказав себе охрестити. Тоді єпископи зі священниками охрестили його, давши ім'я Василій. Як тільки єпископ поклав руку на князя, той відразу прозрів... Зрадівши такому несподіваному одужанню, Володимир прославив Бога й сказав: «Аж тепер я пізнав правдивого Бога!». Усе це бачила й дружина Володимира, і багато з них охрестилися. Князь охрестився в церкві Св. Василя. Та церква стоїть посеред Корсуня, на корсунському торгу, а замок Володимира – край церкви й донині, а замок цариці – за вівтарем». Закінчується це літописне оповідання про хрещення князя Володимира цікавим зауваженням: «Не знаючи про це, деякі неправдиво кажуть, ніби Володи-

Фреска «Хрещення України-Руси» у Володимирському соборі в Києві

ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ-РУСИ: ЯК ЦЕ БУЛО

У ці дні на Володимирській гірці в Києві відбуваються велелюдні урочистості, пов'язані з 1025-літтям хрещення України-Руси. З цієї нагоди до української столиці прибули російський, сербський, молдовський та білоруський президенти. З нагоди славної дати варто згадати, як наша прабатьківщина прийняла християнство, яке відіграло в її долі колосальну роль

мир охрестився в Києві, інші кажуть, що у Василеві (Василькові), а інші люди оповідають інше».

У древньому Херсонесі, де кожний камінь пам'ятав святого Андрія Первозванного, відбулося вінчання святого рівноапостольного Володимира та блаженної Анни, підтвердивши споконвічне єднання благовістя Христового на Русі й у Візантії.

Грецький історик Яхія, який жив у Єгипті й був кривим родичем патріарха Олександрійського Євтихія, теж залишив цікаві записи, з яких ми довідемося про князя Володимира та його справи. Їх опублікував В. Р. Розен у книжці «Імператор Василій Болгаробойца» (1883 р.). На підставі цієї книжки, а також із твору ченця Якова, професор В. Завитневич так уявив Корсунь й одруження Володимира з Анною: «Вересня 14, 987 року в Греції розпочався бунт Варди Фоки. Як тільки імператор Василій побачив, що власними силами не зламати опору бунтівників, він послав послів до Володимира за допомогою. Володимир погодився допомогти, але поставив умову – видати за нього заміж імператорську сестру і зобов'язався сам охреститися. Щоб прискорити вінчання, Володимир того ж 987 року охрестився в присутності імператорських послів, які стали свідками виконання договору. Навесні 988 року Володимир поспішив виконати й другу умову договору, тобто послав імператорові на допомогу своє військо (6 тисяч воїнів)».

Як бачимо, хрещення Володимира було не таким, як оповідають наші літописи. Князь допоміг грецькому імператорові, а за це мав поріднитися з могутньою на той час Візантією і як переможець отримати усе те, що було потрібно для охрещення своєї землі. Отже, Володимир виконав умови договору. Минули літо й зима. З допомогою руських воїнів бунт було ліквідовано, а Варда Фока убитий. Але імператор своїх умов договору не виконав. Володимир, який мав багато жінок, грецька царівна була потрібна тільки з політичних міркувань. Царівна Анна нічим особливим не відрізнялася. Отже, як зазначив відомий історик і богослов І. Огієнко, не Анна була причиною Володимирового походу в Крим. Він слушно припускає, що в Корсуні відразу після вінчання Володимира з Анною, чи, може, навіть перед тим, охрестився частина бояр, а частина могла бути охрещена ще й перед тим або одночасно з Володимиром.

Усенародне хрещення було важкою справою. Потрібно було відповідно підготувати народ до цього важливого акту. Для цього треба було мати священників, які знали мову й звичай наших предків. Щойно після відповідного приготування (оглашення) можна було приступити до вселюдного хрещення мешканців міста Києва. Де відбулося хрещення князя? Одні історики переконані, що у водах Дніпра. Інші беззастидливо твердять, що кияни хрестилися в річці Почайні,

яка впадає в Дніпро. А в Синописі Інокентія Гізеля (XVII ст.) місцем хрещення названо Хрещатик. І, мабуть, усі праві! Тому що хрещення відбувалося всюди й поетапно. Таїнство хрещення відправляли священники. Потрібних священників прислали з Візантії та Болгарії, мову яких розуміли наші предки. У болгар Володимир узяв і потрібну кількість богослужбових книг, які перекладали брати Кирило і Методій. Можливо, й Закарпатська Русь дала допомогу в духовних отцях, бо в них християнство поширили два слов'янські брати, рівноапостольні Кирило і Методій сто років до того. А якщо вважати правдоподібним факт, який описав літописець, що нашим предкам направив священників сам патріарх Фотій, який трудився в Греції сто років раніше, то все стане на свої місця.

Коли ж саме відбувалося хрещення? Ясна річ, влітку, бо треба ж було загнати людей у воду. Але якого дня? Дехто вважає, що це сталося 28 липня, саме тому в ці дні й приїхали до Києва Путін і бацька Лукашенко. Глава ж Української греко-католицької церкви блаженніший Святослав Шевчук переконаний, що поєднання дня хрещення України-Руси з днем пам'яті святого рівноапостольного Володимира Великого (28 липня) є «московською традицією». «Об'єднання цих двох подій відбулось у Російській імперії лише на 900-ліття святкування хрещення Руси – в 1888 році та мало на меті підкреслити державний характер

релігії московського православ'я і претензії Москви на спадщину Київської Русі», – сказав блаженніший Святослав Шевчук.

Водночас він підкреслив, що саме греко-католицька «церква зберегла давню київську церковну традицію, яка сягає часів Володимирового хрещення і згідно з якою хрещення України-Руси рік у рік відзначається 14 серпня – у день Макавейських мучеників, коли розпочинається Успенський піст». Верховний Архієпископ УГКЦ переконаний, що 14 серпня «є історично правдивим і традиційно церковним днем хрещення України-Руси».

Втім, повернімося до тих давніх днів. Як слушно зазначив І. Огієнко, народ не просто зрієша прабатьківської віри. Даремно літописець намагається нас переконати, що народ хрестився з радістю. У той же час не можна не взяти до уваги й інший факт, що князь повернувся з походу на Корсунь славним переможцем на чолі відданої дружини, з жінкою, грецькою царівною, своєю наймогутнішою тоді у світі візантійською імператором. Авторитет Володимира значно зріс. Тому він намілювався знищити стару віру, порушивши народну святиню.

«Як тільки повернувся Володимир додому, наказав поскидати ідолів – одних посікти, а інших попалити. А Перуна наказав прив'язати коневі до хвоста й тягти з гори через Боричів тік до річки, а 12 мужам підпалити його киями... Дотягнувши, кинули Перуна в Дніпро... А по цьому Володимир послав посланців по всьому місту, наказуючи: «Хто не прийде завтра до річки, – чи багатий він, чи вбогий, старець чи невільник, – той стане противний мені»».

Частина киян послухалася князя й пішла хреститися. Проте деякі городяни не захотіли хреститися. Навіть не схильний до старої віри літописець, який робив записи більше як сто років пізніше, зазначав, що коли тягнули Перуна в Дніпро, «плакався его вірній люде».

Після хрещення Володимир прожив ще 28 років, ретельно дбаючи про поширення християнства по всій Київській Русі. Йому потрібно було багато освічених людей. Тому князь організував школу, де вчилися діти заможних батьків. Крім цього, він закладав і духовні школи, бо хотів мати власне духовенство.

Відразу після хрещення киян Володимир Великий почав будувати величну церкву на честь Успіння Божої Матері, яку назвали Десятинною, бо на її будівництво князь призначив десяту частину своїх доходів. Це був символ перемоги християнства над поганством. Її побудували на тому місці, де колись красувалася статуя Перуна. Будівництво церкви було закінчено в 996 році. Під час татарської навали 1240 року Десятинну церкву зруйнували.

Володимир Великий помер 15 липня 1015 року, проживши 55 літ. Його поховано в Десятинній церкві біля гробу цариці Анни, яка померла раніше (1011 р.). Мощі великого князя знаходилися тут до 1635 року. Київський митрополит Петро Могила знайшов їх і переніс до Софійського собору. Голову князя Володимира було перенесено до Успенської Печерської церкви.

В історію нашого народу князь Володимир увійшов передусім як хреститель нашої прабатьківщини – Київської Русі. Таким він і залишиться для наступних поколінь.

**Лєся Клокун
Спеціально
для «Нової газети»**

**Це найкраще місце для
збереження ваших
ощадностей!**

Інтернет: www.sumafcu.org

Настало літо! Не пропустіть! Ще не запізно інвестувати у нерухомість!

Ціни на нерухомість поки-що низькі. І наші відсотки також!
Криза минає. Купуйте нерухомість тепер, бо коли ціни зростуть,
заробите на різниці!

При 20% першому внеску
(Для вперше купуючих житло перший внесок становить 10%):

Незмінні ставки: на 10 років – **2.75%**;
15 років – **3.00%**; 30 років – **4.00%**

Плаваючі ставки: на 30 років з періодом 3 роки – **2.50%**;
5 років – **2.75%**; 7 років – **3.25%**

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-220-4090
1-888-644-SUMA
E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936
E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінг' Велі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335
E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стамфорді

39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246
E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвен

555 George St.
New Haven, CT 06511
Tel: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677
E-mail: newhaven@sumafcu.org

Kobzarska Sich Programs

Bandura Course August 3 – 17, 2013

This two-week course focuses on over seven hours of daily group instruction in: the technique of playing bandura, bandura history, solo and ensemble playing and singing, music lectures, elementary music theory (as needed). This course is designed for teenaged children (12 and older) and adults of all ages.

Junior Bandura Workshop August 3 – 10, 2013

This one-week workshop covers the basics of playing bandura and bandura history. Participants are introduced to ensemble playing and singing, music lectures, elementary music theory (as needed). This workshop is designed for children ages 9 – 11.

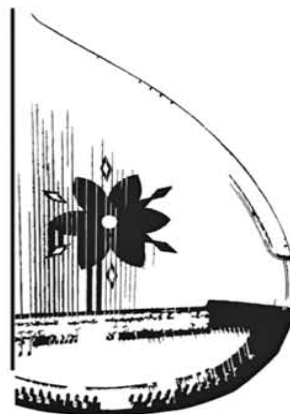
Ukrainian Sacred Music Workshop August 7 – 11, 2013

This four-day workshop provides an opportunity to sing sacred works by Ukrainian master composers and provides practical pointers for church singers, cantors, and conductors alike relative to common areas of church singing. Listening lectures will open up many hidden aspects of sacred music tradition. This workshop is designed for older teenagers (ages 15 and older) and adults of all ages.

KOBZARSKA SICH

August 3 - 17, 2013

**All Saints Camp
Emlenton, Pennsylvania**

OLEH SOZANSKY and YURIJ PETLURA

**2013
Co-Musical
Directors**

**MILLIONS PLAY THE
PIANO.**

**ONLY A FEW PLAY
THE BANDURA.**

**LEARN MORE AT
KOBZARSKA SICH!**

FOR A REGISTRATION PACKAGE, PLEASE VISIT
WWW.BANDURA.ORG/BANDURA_SCHOOL.HTM,
OR CONTACT AT 734.658.6452 OR KS@BANDURA.ORG

SCHOLARSHIPS AVAILABLE

REGISTRATION FORMS MUST BE
RECEIVED BY JULY 25, 2013

ПЛАНЕТА ЗЕМЛЯ

Народження в Лондоні наслідника британського престолу знову привернуло увагу до монархічних родин. Здавалося б, монархія у XXI сторіччі вже немає місця, в сучасному світі явна

віть такі країни як Індія й Пакистан, які де-юре скасували на початку 70- років минулого століття права місцевих монархів (ханів, султанів, раджив, магараджив), часто змушені приймати наявність цих прав де-факто. Уряди звертаються до авторитету володарів монархічних прав під час вирішення регіональних релігійних, етнічних, культурних суперечок та інших конфліктних ситуацій.

Ясна річ, монархія не розв'язує автоматично всі соціальні, економічні та політичні проблеми. Але, тим не менше, вона може додати вагому частку стабільності й рівноваги в політичній, соціальній та національній структурі суспільства. Ось чому від монархії не

КОРОЛІ, СУЛТАНИ, ЕМІРИ...

13-й князь Монако Альбер II

перевага на боці республіканських держав. Однак так тільки здається. Насправді ж монархія у сьогоднішньому світі – це надзвичайно гнучка й багатолика система в діапазоні від родоплемінної форми, що успішно діє в деяких арабських державах Близького Сходу, до монархічного варіанту демократичної держави в багатьох європейських країнах.

Перше місце за кількістю країн з монархічною державністю належить Азії. Це передусім прогресивна й демократична Японія зі своїм імператором, лідери мусульманського світу – Саудівська Аравія, Бруней, Кувейт, Катар, Йорданія, Бахрейн, Оман, дві монархічні конфедерації – Малайзія та Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ), а також – Таїланд, Камбоджа, Бутан.

Друге місце належить Європі. Монархія тут представлена не тільки обмеженою формою (Велика Британія, Бельгія, Нідерланди, Люксембург та ін.), а й абсолютною формою правління (Монако, Ліхтенштейн та ін.).

Третє місце – за країнами Полінезії, а четверте – за Африкою, де нині збереглося тільки три повноцінні монархії: в Марокко, Лесото й Свазіленді.

Втім, ціла низка республіканських країн змушена миритися з наявністю на своїй території традиційних місцевих монархічних або родоплемінних утворень і навіть закріплює їхні права в конституціях. До них належать: Уганда, Нігерія, Індонезія, Чад та ін. На-

проведення лібералізації, без утопічних соціальних експериментів, в умовах жорсткої, часто абсолютистської, політичної системи, за відсутності парламентаризму й конституції, коли всі надра країни належать одній правлячій родині, з бідних бедуїнів, що пасли верблюдів і овець, більшість підданих ОАЕ, Саудівської Аравії, Кувейту та деяких інших держав регіону перетворилися на доволі заможних громадян. Будь-який громадянин цих країн має право на безкоштовну медичну допомогу, в тому числі й ту, котра надається в будь-якій, навіть найдорожчій, клініці, розташованій у

будь-якій точці світу. Також будь-який громадянин цих країн має право на безкоштовне навчання, разом з безплатним утриманням, у будь-якому вищому навчальному закладі світу (Кембридж, Оксфорд, Ель, Гарвард, Сорбонна). Молодим родинам у цих країнах надається житло за рахунок держави. Як бачимо, монархії Перської затоки являють собою посправжньому соціальні держави, в котрих створено всі умови для поступального зростання добробуту населення.

Звернувшись з квітучих Кувейту, Бахрейна чи Катару до їхніх сусідів по Перській затоці й Аравійському півострову, які відмовилися від монархії (Ємен, Ірак, Іран), ми побачимо різку відмінність у внутрішньому кліматі цих держав.

Як показує історичний досвід, у багатонаціональних державах цілісність країни передусім пов'язана з монархією. Це ми бачимо в минулому на прикладі Російської імперії, Австро-Угорщини, Югославії, Іраку. Режим, який приходив на зміну монархічному, як це було, наприклад, у Югославії чи Іраку, вже не володіє тим авторитетом і змушений вдаватися до жорстокостей, котрі не були притаманні монархічній системі управління. Скасування монархії в низці сучасних монархічних країн

призвело б до припинення їхнього існування як багатонаціональних, єдиних держав.

2007-й рік засвідчив, що в умовах парламентської кризи, що виникла через національні протиріччя фламандських та валонських політиків, тільки авторитет короля Бельгії Альберта II утримував країну від розпаду на дві або й більше державок. У багатомовній Бельгії навіть народився жарт, що єдність її народу скріплюють усього три речі – пиво, шоколад і король.

Друга половина XX століття дає нам кілька успішних прикладів повернення народів, які пережили добу нестабільності, громадянських воєн і конфліктів, до монархічної форми правління. Найвідоміший і, без сумніву, вдалий приклад – це Іспанія. Проїшовши через громадянську війну, економічну кризу й праву диктатуру, вона повернулася до монархічної форми правління, посівши гідне місце серед сім'ї європейських народів. Іншим прикладом є Камбоджа. Монархічні режими на місцевому рівні було відновлено також в Уганді (після падіння диктатури маршала Іді Аміна) та Індонезії, котра після відходу генерала Мохамеда Сукарто пережила справжній монархічний ренесанс. Один з місцевих султанів було відновлено в цій країні через два століття після того, як його зліквідували голландці.

Реставраторські ідеї доволі сильні і в Європі. Передусім це стосується балканських країн (Сербії, Чорногорії, Албанії та Болгарії), де багатьом політикам, громадським і духовним діячам постійно доводиться висловлюватися з даного приводу.

Стабільність політичної й економічної систем більшості монархічних країн робить їх не тільки не застарілими, але прогресивними й привабливими, змушує рівнятися на них за цілою низкою параметрів. Хоча монархія – це не додаток до стабільності й достатку, а додатковий ресурс, який дозволяє легше здолати хворобу, швидше відновитися від політичних та економічних потрясінь і впевнено дивитися в майбутнє.

Андрій Гурін
Спеціально
для «Нової газети»

Султан Брунею Гассанал Болкія

поспішають звільнитися навіть ті країни, де вона існує виключно номінально, скажімо, Канада чи Австралія. Політична еліта цих країн у більшості своїй розуміє, наскільки важливо для рівноваги в суспільстві, щоб верховна влада була а priori закріплена в одних руках, й політичні кола не вели за неї протистояння, а працювали задля інтересів усієї нації.

Більше того, історичний досвід показує, що кращі в світі системи соціального забезпечення побудовано саме в монархічних державах. І йдеться не тільки про монархії Скандинавії – таку систему вибудовано й у сучасних країнах Перської затоки, де нафти багато менше, ніж, скажімо, в Росії з її антилюдяною системою соціального захисту населення. За 40-60 років з часу здобуття незалежності країнами Перської затоки, без революцій і громадянських воєн,

Король народності зулу Гудвіл Звелетіні (Південна Африка)

Дзеркало

СПЕКА

*Закрити очі. Тільки дотик.
І вже немає вороття.
І жити так, і жити доти,
Аж поки вистачить життя.*

*Є тільки доторки спекоти
До розімлілої руки, —
Забути, звідки ти і хто ти,
Забути простори й роки,*

*Забути виміри і міри...
І забринить височина,
Коли розпеченої шкіри
Торкнеться крапля крижана...*

Мойсей Фішбейн

ДОВКОЛА СВІТУ

Римська вічність найкраще «проглядається» опівночі, під відкритим небом, коли остаточно спаде «сіеста» й вляжеться калейдоскоп денних вражень. Отак одного липневого дня ми лежали на траві біля руїн, обабіч римського Колізею, під високим Чумацьким шляхом, час від часу поціпуючи себе за шкіру, аби переконатися, що це не сон. Обабіч того самого Колізею, де колись гладіатори зустрічалися в смертному бою, а на ув'язнених християн спускали голодних левів. А тепер, складалося враження, він, як пам'ятка історії, мало кого з високих чиновників цікавить і бомжі тут знаходять безплатний нічліг, а численні туристи – громадську вбиральню. Вслухатися й вдуматися лишень – його будівництво було розпочате імператором Веспасіаном у 72 році й закінчено його сином Тітусом у 80-му. З падінням імперії Колізей залишили напризволяще. В часи середньовіччя він став фортецею, пізніше, пошкоджений кілька разів землетрусом, його використовували як кар'єр для добування мармуру для інших будівель вже для модерного Риму.

Наше сусідство виявилось випадковим – просто жіночий український монастир, у якому зупинилася наша журналістська група, знаходився в кількох метрах від Колізею. Вечорами ми приходили сюди й, вдвляючись у його понівечений часом й людьми, але все ще могутній силует, пробували розгадати таємниці цього величного міста. Міста святості й братовбивства, любові й ненависті, миттєвості й вічності. Чи не найбільша загадка в тому, що заснований на братовбивстві, Рим став з віками найбільшим у світі символом братолюбства.

За найпоширенішими переказами, Рим народився із суперечки двох братів. Одного разу Ромул і Рем засперечалися на пагорбі Палатин, де заснувати місто, й вирішили поворожити на птахів. Над Ремом пролетіло 6 шулік, а над Ромулом 12. Отож, Ромул почав робити борозни, а Рем необачно перестрибнув через них. Ромул сказав, що це святотатство і вбив Рема зі словами: «Так буде з кожним, хто переступить через стіни мого міста»... Цю легенду ми читали раніше, як казку. Ми – це з десяток по-

страдянських журналістів, яких щойно через руїни Берлінського муру, через Польщу, Словаччину, Австрію ввезли, немов сліпих кошенят, великим червоним «карусом» без кондиціонерів до Риму.

Ми в'їхали в це «вічне місто» через «п'ять воріт». І вперше відчували, що світ, який розпочинається відразу за Берлінським муром, достеменно інший, величний і неоднозначний, лише опинившись на площі Святого Петра.

До собору ведуть п'ять брам. На центральній, бронзовій, зображені Ісус, Діва Марія та святі апостоли Петро й Павло. Вони – шедевр ювелірного мистецтва роботи Антоніо Філарете. Праворуч від центральної брами розташована брама таїн, створена скульптором Венанцо Крочет-

Рим з висоти пташиного польоту

РИМ ВІЧНИЙ І ПРОМИНАЛЬНИЙ

Наша довідка: Рим (італ. Roma) - з 1870 року столиця Італії, адміністративний центр однойменної провінції, одне з найстаріших міст світу, столиця Стародавнього Риму, з середини I століття – головний осередок західного християнства. За легендою, Рим засновано Ромулом і Ремом у квітні 753 р. до нашої ери. Ромул і став його першим правителем. Розташований у центральній частині Апенінського півострова на річці Тібр, поблизу узбережжя Тиренського моря на семи пагорбах – Палатині, Капітолії, Квіріналі, Целії, Авентині, Есквіліні та Віміналі.

Населення – понад 2,8 мільйона осіб, міська агломерація – до 4 мільйонів осіб. Другий після Мілану фінансовий і економічний центр Італії. Образні назви – «Вічне місто», «Місто на семи пагорбах».

Базиліка Святого Петра та однойменна площа біля неї

ті в 1966 році. Остання брама, свята, тут же, праворуч – роботи Віко Консорті, які відкриваються самим Папою лише кожні 25 років. Ліворуч – брама добра і зла, роботи італійського скульптора Лучано Мінгуцці. Рельєфи крайньої брами зліва – брами смерті – створено скульптором Джакомо Манцю.

Нам поталанило – «ключі» від храму тримали в руках наші провідники Симон і Димид, які жили в Римі не один рік, студіювали в тутешньому Українському католицькому університеті й могли розповідати про базиліку Святого Петра до нескінченності. Найбільший у світі католицький храм справді вражає своєю величиною й безліччю деталей, кожна з яких, варто лише підійти ближче й вдивитися, ховає в собі таємниці людства. Загальна довжина базиліки – 211,6 метра. Усередині собор вражає гармонією пропорцій, розмірами, багатством оформлення – тут багато ста-

апостольних князя Володимира та княгині Ольги.

Колись тут, на цьому місці росли сади Нерона, де розп'яли та поховали апостола Петра. У пам'ять про нього й постав цей величний храм. Важко повірити, але будівництво цього найбільшого у світі католицького собору тривало 120 років за правління дев'ятнадцяти Пап! Перший камінь було закладено 18 квітня 1506 року за Юлія II, а посвячення здійснив папа Урбан VIII у 1626 році. Над його довершеністю працював не один десяток архітекторів – Донато Браманте, Рафаель Санті, Бальдазарре Перуцці, Антоніо да Сангалло, Мікеланджело, Джакомо да Віньола, Джакомо делла Порта, Карло Мадерно, Лоренцо Берніні...

Історія його буття не менш велична й драматична. Саме в цьому соборі, 25 грудня 800 року, папа Лев III коронував Карла Великого на імператора Священної Римської імперії. Незадовго, в 846-му році, базиліку пошкодили сарацини, але папа Лев IV відновив зруйновані частини будівлі й спорудив мур леоніне – тобто, левові стіни, які мали б захищати базиліку від ворожих нападів.

Уже в 1452 році, при папі Миколі V, розпочалася перебудова храму, який на той час перебував в аварійному стані. Спершу папа Юлій II теж планував зберегти старий собор, однак зрештою вирішив знести і звести на його місці новий. Мав залишитися лишень вітвар, під яким є могила Святого Петра. Відомо, що існувало декілька проектів собору (вцілілі креслення зберігаються до сьогодні в галереї Уффіці).

Зокрема, Донато Браманте підготував план собору, за яким це мала бути центрична споруда у формі грецького хреста з рівними сторонами, а не традиційно базилікальна, витягнена будівля. Папа план схвалив, Донато Браманте став папським архітектором і перший камінь нового собору Святого Петра урочисто заклали 18 квітня 1506 року. Однак 1 січня 1547 року папа Павло III призначив головним архітектором Мікеланджело Буонарроті, який погодився на цю роботу «з великою нехиттю і проти волі», бо займатися таким довготривалим проектом було «сумнівною честю», адже йому дісталось у спадок не тільки довготривале будівництво, розпочате геніальним архітектором, але не дуже фаховим, як відгукувалися сучасники, інженером Браманте, а й прораби та робітники, скептично налаштовані до Мікеланджело та його ідей. Над спорудженням собору він працював останні 17 років свого життя. Саме Мікеланджело повернувся до ідеї центральнокупольної споруди й побудував «собор християнства як маніфест сильного індивідуума».

Якщо піднятися 510 сходинами на найвищий оглядовий майданчик, то під склепінням куполу базиліки Святого Петра (загальна висота до верхньої точки хреста на ньому становить 136,6 метра), в його середині можна прочитати текст-цитату з Євангелії від Матвія: «Ти – скеля і на скелі цій побудую Я Церкву Свою. І ключі тобі дам від Царства Небесного...»

Звідси, з-під склепіння базиліки Святого Петра, гарно проглядається чи не весь Рим. Ми впізнавали його за скупими чорно-білими світлинами з підручників історії й кадрами з колись дуже популярного американського фільму «Roman Holiday», який йшов у наших кінотеатрах під назвою «Римські канікули». Колізей, фонтан де Треві, площа Іспанії...

Руйни Колізею

Фонтан де Треві

Український собор Святої Софії в Римі

Фото на згадку в інтер'єрі вічного міста

Романтична кінокомедія 1953 року режисера Вільяма Вайлера розповідала про пригоди принцеси Анни, яка в рамках дипломатичного туру країнами Європи, прибула до Риму з візитом. Але всі протоколи й церемоніали, зрештою, виводять вельможну пані з різноваги й вона впадає в істеріку. Щоб

втішити її, їй роблять снодійний уштрик. Та коли всі придворні залишили принцесу саму в спальні, вона потай втікає з палацу й опиняється в самому серці нічного міста, насолоджуючись новим для неї почуттям свободи – перед принцесою відкривається зовсім інший Рим. Неофіційний і непарадний.

Скутер чи полегшений варіант мопеду, на якому прогулюється містом Анна, став новітнім символом Риму явно не після цього фільму, але мотоскутерники в італійській столиці всюдисущі. Ранками вони вміло курсують серед потоку малолітражних автовок, пробираючись крізь них ближче до світлофорів і там прилаштовуються в кілька рядів. Від їхнього гулу, здається, здригаються стіни тисячолітніх храмів, але вони не зважають на історію, вони зважають на час – у приземленому сенсі цього слова.

Модерні часи принесли до Риму нові образи. Наприклад, на знаменитій площі Іспанії, яка отримала свою назву через розташоване на ній іспанське посольство. Відтак, площа Іспанії та Іспанські сходи – наймолодніше місце Риму. Повернуті до заходу грандіозні сходи з травертину побудували в 1726 році. Навесні їх прикрашають квітучі азалії, влітку тут дефілюють моделі, демонструючи витвори знаменитих кутюр'є, а взимку увагу туристів привертають різдвяні вертепи.

У літньому спекотному Римі ми рятувалися прохолодою джерельної води, якою можна вгамовувати спрагу з бюветів, що пам'ятають ще часи Нерона. «Тільки, Боже борони, пити воду з фонтанів! – напоумлювали нас Симон з Димидом. – Шкідливо для здоров'я й вас не розуміють...» Що-що, а фонтан де Треві з бюветом ми, люди з радянськими рудиментами, переплутати, навіть якби дуже хотіли, не змогли б. Фонтан – екстравагантна химерна робота Ніколи Сальві, виконана в 1762 році, займає велику частину базарної площі й зображує колісницю Нептуна з тритонами. Вода для фонтану поставляється одним з найстаріших акведуків Риму.

Традиційно туристи кидають у нього монету, щоб повернутися сюди знову. Знову, знову й знову. Бо монет, підмітили, багато хто кидає за три. З'ясовується: друга допоможе самотній особі зустріти пару, третя – гарантує одруження.

Рим – це ще й місто котів. Великих, бродячих, які часто, якщо вникнути, сприймаються як музейні, бо живуть посеред античних руйн. Італійці з ними не можуть дати ради, бо під містом існує ще одне – підземне, з мільйонами лабіринтів, печер, гротів та шпарок.

Утім, в Римі існує два сорти безталанних котів: «прихисткові» й «руйні». Коти з прихистку суттєво відрізняються від котів із руйн – останні поводяться вільно, навіть нахабнучато, ніколи не відгукуються на імена й легко позують перед фото- та кінокамерами. Усе, на що спромоглися римляни, суворо заборонити туристам підгодовувати котів й створили котячі притулки. Найвідомішим з них опікується колишня оперна співачка Сильвія Бівіані. Дивовижна тенденція – як тількидесь розпочинаються розкопки, вслід за археологами приходять

коти. Розкопки на місці прихистку Сильвії Бівіані розпочалися в 1929 році й з того часу тут мешкають коти.

Кілька років тому, напевне, всі світові засоби масової інформації обійшла новина про те, що римський бродячий кіт на ім'я Томмазіно отримав мільйонну спадщину. Кіт був бродячим, поки його не взяла до себе сеньйора Марія Ассунта, в якій не було дітей та близьких родичів, й Томмазіно скрашував її самотність.

Марія Ассунта померла в кінці листопада 2011 року, заповівши свої помешкання в Римі та Мілані, землі в Калабрії та банківські рахунки – коту Томмазіно та іншим бездомним тваринам. Загальна сума спадщини становила приблизно 10 мільйонів євро, якими було доручено розпоряджатися медсестрі Стефанії, яка доглядала за Марією Ассунтою в останні роки її життя. Так що ота сакраментальна українська фраза з політичного передвиборчого плаката: «Проголосуєш за Партію регіонів – перепису хату на kota!» має цілком реальний прообраз.

Про українську присутність у Римі та Італії існує чимало історичних свідчень. У Ватиканській бібліотеці зберігаються найдавніші українські пам'ятки: листи Папи Григорія VII до київського князя Ізяслава, датовані 1075 роком, служебник і будинок Київського митрополита Ізидора XV століття, документи Берестейської унії. Ректором Болонського університету був у XIV столітті Юрій Дрогобич, тут навчався Петро Могила та багато відомих українців. В університеті Падуї з XIV по XVIII століття навчалося близько 600 студентів з України. Серед них – полковник Богдана Хмельницького Станіслав Морозенко. Перша українська колонія в Римі з'явилася наприкінці XVI століття. Це були студенти Грецької колегії (поблизу площі Іспанії). Серед них – Феофан Прокопович. У передмісті Палермо на Сицилії є цікава згадка про українських козаків. Вона датується 1622 роком. Врятувавшись з турецької неволі, українські козаки прибули сюди на тривесельному човні. Оселились, збудували церкву на честь покровительниці Сицилії Святої Розалії. Про цю подію нагадує відповідний напис на мармуровій дошці і прикріплена поруч срібна модель тривесельного козацького човна. Багато українців перебувало у Флоренції. Серед них: Михайло Драгоманов та Семен Гулак-Артемівський. У Мілані навчалася славетна Соломія Крушельницька. У Римі на вулиці Сістіна жив Микола Гоголь, який провів тут п'ять років. Недавно тут, у помешканні на колишній via Felice, а теперішній Сістіна, 125, де він завершив написання першого тому «Мертвих душ», відкрили «музей-вітальню». Живучи в кварталі художників у районі площі Барберіні, Гоголь плідно працював: тут з'явилася на світ остання редакція «Тараса Бульби», знамениті «Шинель» та «Рим». За власним визна-

нням, італійська столиця була для письменника «батьківщиною душі». Можливо тому, що декаданс Риму нагадував декаданс давнього козацького світу. В елітному кафе «Греко», що було місцем зустрічей письменників та художників, зберігається його мініатюрний портрет.

Багато місць у Римі та Італії пов'язано з іменами митрополита Андрія Шептицького та кардинала Йосифа Сліпого. Власне, нас привів до Риму також український слід – напередодні перенесення тілних останків кардинала Сліпого Українська греко-католицька церква вирішила запросити до Італії журналістів провідних українських засобів масової інформації, які потім донесли б Україні, яка тільки відкривала для себе світ, інформацію про Рим.

Що запам'яталося нам найбільше в цьому захоплюючому дух місті – велич базиліки Святого Петра, Сикстинська капелла, безсмертний Форум, темниця, в якій сидів ув'язнений апостол Павло і в якій й досі б'є джерельце, з якого він пив воду, українські пісні, які ми горланили на весь Рим, лежачи на траві біля Колізею, божевільна швидкість мотоскутерників, величезна кількість бездомних котів у Колізеї, перший шматок справжньої італійської піци... Напевне, вічна магія Риму полягає в дивовижному поєднанні стародавнього й сучасного, імперського й людського, проминального й вічного...

**Катерина Кіндрась,
Валентин Лабунський
Київ – Рим – Київ**

Збираєтесь вирушити в подорож? Зверніться до Лесі Козіцької з подорожньої агенції Dunwoodie Travel Bureau - і вона полагоди́ть всі ваші проблеми з квитками, готелями, відвідинами знаменитих місць США та нашої планети.

Адреса:

125 Corporate Blvd, Suite 300,
Yonkers, NY 10701

Телефони:

(914) 969-4200

(800) 550-4334

E-mail:

dunwoodie@vacation.com

Життя без подорожей неймовірно нудне й нецікаве. Але вирушати в дорогу навмання не варто - побутові й дорожні проблеми можуть зіпсувати всю вашу відпустку. Краще зверніться по допомогу до туристичної агенції New Tours, яка полагоди́ть всі проблеми і зробить вашу поїздку незабутньою. Тисячі маршрутів в Америці та світі.

Телефон для довідок:

(718) 934-7644

або зайти на сайт:

www.newtours.us

Українська Католицька Церква СВЯТОГО ВОЛОДИМИРА

Запрошує на наше перше парофіальне свято-фестиваль у мальовничий Глен Спей, що відбудеться 28 липня. Щиру українську гостинність, смачні страви, чарівні пісні і танці, а також конкурс пісні "Караоке на поляні" ви будете мати у нас.

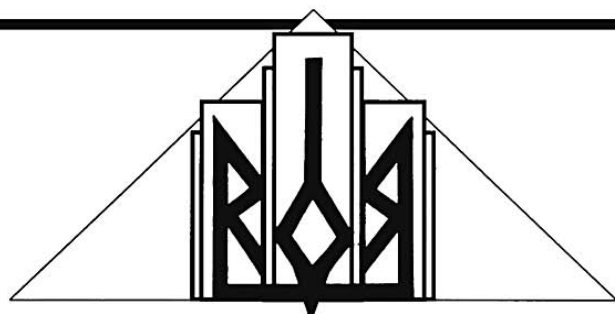
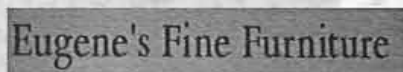

Український Фестиваль
о 10 годині - Служба Божа
о 12 годині - фестиваль, концерт та караоке
(напроти колишньої славнозвісної Верховини)

St. Volodymyr Ukrainian Catholic Church
406 High Road, Glen Spey, NY 12737

Contact information: (917) 664-0755 (845) 496-5506 karnapol@live.com

Спонсори фестивалю:

SELF RELIANCE (NJ)
FEDERAL CREDIT UNION

САМОПОМІЧ (Н.Дж.)
Федеральна Кредитна Співка

PRINCIPAL OFFICE
851 ALLWOOD ROAD
Clifton, NJ 07012
(973) 471-0700

BOTANY VILLAGE OFFICE
237 DAYTON AVE.
CLIFTON, NJ 07011
(973) 772-0620

Toll Free:
1-888-BANK UKE
www.bankuke.com

Business Loans from **4.50% APR***
Car Loans from **0.99% APR***
Second Mortgage Fixed from **3.00% APR***
up to \$150,000 No closing costs
Please contact our loan department
973-471-0700, ext. 17 or 20
* Rates are effective May 20, 2013 and are subject to change without notice.

Гурт «Тернопільська забава»

Телефонуйте: (917)495-9977; (917)579-6126

Пишіть: ternopilskazabava@gmail.com

Весілля! Хрестини! Ювілеї! Забави! Фестивали! -
Ми допоможемо вам провести в дусі Українських традицій.
Також весільний Тамада та професійне озвучення міроприємств

24 серпня – День Незалежності України

Пропонуємо привітати на шпальтах «НОВОЇ Газети» українську громаду
31 СВЯТОМ ДЕРЖАВНОСТІ УКРАЇНИ

Привітання буде видруковано у випуску, присвяченому цій даті.
Останній термін подачі привітань – 20 серпня.

«НОВА ГАЗЕТА» виходить у світ щочетверга.

Тел. для довідок: 917-324-0359

Електронна адреса: vlabunsky2002@yahoo.com

Інтернет-сторінка: www.novagazeta.info

Суботня рідна школа
українознавства в м. Пасейк
(штат Нью-Джерзі)

потребує
кваліфікованих
вчителів
на 2013-2014
навчальний рік

Зацікавлених
прохання звертатися
за тел.: (973) 234-4783

**Рідна школа Українознавства в Пасейку
(штат Нью-Джерзі) оголошує набір учнів
на новий 2013-2014 навчальний рік.**

Просимо записувати своїх дітей віком від чотирьох
до п'ятнадцяти років (садочок, дошкілля, 1-11 класи).

В школі вони зможуть вивчати українську мову
та літературу, історію та географію України, українську
культуру та християнську етику.

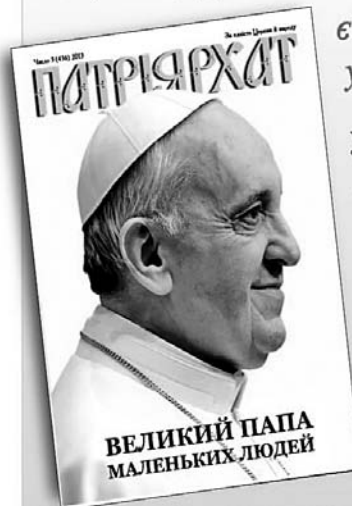
Контактний тел.: (973) 234-4783

ПРО ЦЕРКВУ ♦ ДУХОВНІСТЬ ♦ СУСПІЛЬСТВО читайте видання **ПАТРІАРХАТ**

єдине всесвітнє видання, яке єднає
українців України і поселень

У 3-му номері 2013 –

- ♦ Перші враження від нового Папи
- ♦ II Ватиканський собор і християнський схід
- ♦ Літургія ув'язненої Церкви
- ♦ Філадельфійська архієпархія – ювілейний рік ... та багато іншого!

Річна передплата двомісячника в США \$25.00

ПРОШУ ДРУКУВАТИ АДРЕСУ ЛАТИНКОЮ

FIRST NAME LAST NAME

STREET ADDRESS

CITY STATE ZIP-CODE

TELEPHONE / CELL PHONE NUMBER

ДАТА ЕЛ-ПОШТА (E-MAIL)

ЧЕК ВИПИСАНИЙ НА THE PATRIARCHATE
ВИСЛАТИ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ ЖУРНАЛУ:

THE PATRIARCHATE
P.O. Box 285, Cooper Station
New York, NY 10276

Адміністратор журналу:
С. Махно / SvitlanaMakhno@gmail.com
Видавець: Укр. Патріархальне Тов. в США

НОВА ГАЗЕТА

**АДВОКАТ
СЕРГІЙ ГОШОВСЬКИЙ**

- ♦ Купівля-продаж нерухомості, бізнесу
- ♦ Імміграційне право
- ♦ Нещасні випадки, травми
- ♦ Заповіти, трасти, розлучення

33 West 19 Street, New York, NY, 115-10 Queens Blvd., Forest Hills, NY
Тел.: 646 - 619 - 1123, 718 - 785 - 0472

"Нова газета" -
український громадсько-політичний тижневик.
Видається з жовтня 2008 року в Нью-Йорку
Видавець і головний редактор -
Валентин Лабунський
Власний кореспондент у США -
Катерина Кіндрась
Власний кореспондент в Україні - **Василь Туглук**
Дизайн - **Ukrainian Media Group, Inc.**

РЕКЛАМА Й ПЕРЕДПЛАТА ПРИЙМАЄТЬСЯ ЗА ТЕЛ.:
718-275-2503, 917-324-0359
Відповідальність за зміст рекламних матеріалів
та оголошень несуть рекламодавці.
Адреса редакції:
64-15 Dieterle Cres. Rego Park, NY 11374
Електронна адреса: vlabunsky2002@yahoo.com
Інтернет сторінка: WWW.NOVAGAZETA.INFO

"Nova gazeta" - the Ukrainian weekly
Established October 2008 in New York.
Publisher and editor-in-chief -
Valentyn Labunsky
Correspondent in USA -
Kateryna Kindras
Correspondent in Ukraine -
Vasyl Tuhluk
Design - **Ukrainian Media Group, Inc.**

The publisher may not have the same standpoints
with the author of a printed material.
Authors of printed materials are fully responsible
for the content of their commercial Ads
Editorial Office:
64-15 Dieterle Cres. Rego Park, NY 11374
Advertising Department: Tel.: 917-324-0359
E-mail: vlabunsky2002@yahoo.com
Website: WWW.NOVAGAZETA.INFO
Ціна договірна

***With a SRNYFCU checking account and
online banking paying bills is as
easy as 1, 2, 3!***

- 1. No checks to write***
- 2. No envelopes to lick***
- 3. No stamps to stick***

Just a click!

E-statements too!

www.selfreliancenyny.org

SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

A full service financial institution serving the Ukrainian American community since 1951.

MAIN OFFICE: 108 Second Avenue New York, NY 10003 Phone: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

KERHONKSON:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

UNIONDALE:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516-565-2393
Fax: 516-565-2097

ASTORIA:

32-01 31st Ave
Astoria, NY 11106
Tel: 718-626-0506
Fax: 718-626-0458

LINDENHURST:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed
by the full faith and credit of the United States government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

